

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA
I RURALNOG RAZVOJA

Zagreb, srpanj 2011.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	3
	Programi financirani u 2010.	7
II.	REVIZIJA ZA 2010.	9
	Ciljevi i područja revizije	9
	Metode i postupci revizije	9
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2009.	9
	Nalaz za 2010.	12
III.	MIŠLJENJE	30

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/11-01/8
URBROJ: 613-02-01-11-6

Zagreb, 6. srpnja 2011.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA ZA 2010.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2010.

Revizija je obavljena u razdoblju od 20. siječnja do 6. srpnja 2011.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug Ministarstva je utvrđen odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08, 27/08 i 77/09). Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području poljoprivrede, ribarstva, ruralnog razvoja, gospodarenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne politike, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije, te veterinarstva. Propisuje mjere upravljanja i gospodarenja biološkim bogatstvima mora i slatkih voda. Provodi i koordinira mjere ruralnog razvoja, razvitka seoskog prostora, ekološke i održive poljoprivrede, poljoprivrednog zadrugarstva i drugih oblika udruživanja u poljoprivredi i ribarstvu, promicanja autohtonih proizvoda, marketinške pripreme poljoprivredno – prehrambenih proizvoda, te očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja. Nadalje, uređuje pravne odnose na poljoprivrednom zemljištu, provodi mjere poticajne politike u poljoprivredi i ribarstvu, te njihovu prilagodbu mjerilima Svjetske trgovinske organizacije. Uređuje i koordinira sufinanciranje poljoprivrede, ribarstva i prerade poljoprivrednih proizvoda proračunskim sredstvima. Ministarstvo je središnje tijelo državne uprave nadležno za zdravstvenu ispravnost, higijenu i kakvoću hrane, te hrane za životinje i organizaciju službenih kontrola. Provodi mjere radi otkrivanja i sprječavanja pojava zaraznih bolesti životinja i zaštite životinja. Obavlja poslove fitosanitarne i granične veterinarske inspekcije, te inspeksijske poslove u poljoprivredi, ribarstvu i veterinarstvu. Koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama Europske unije (dalje u tekstu: EU), provodi Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i druge sporazume u dijelu koji se odnosi na poljoprivredu, prehranu, ruralni razvoj i ribarstvo. Provodi projekte iz predpristupnih programa EU i drugih oblika međunarodne pomoći. Vodi pregovore iz područja poljoprivrede, ribarstva, sigurnosti hrane, veterinarstva i fitosanitarnog nadzora u okviru Svjetske trgovinske organizacije, te u okviru procesa pristupanja Republike Hrvatske EU. Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonima.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti Ministarstva su prihodi iz državnog proračuna, prihodi po posebnim propisima, pomoći iz EU i inozemne darovnice, namjenski primici od inozemnog zaduživanja, vlastiti prihodi i drugi izvori.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (Narodne novine 35/08 i 118/09), za obavljanje poslova iz djelokruga Ministarstva su ustrojene sljedeće upravne organizacije i druge unutarnje ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Samostalna služba za akreditaciju Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju i ovjeravanje i potvrđivanje provedbe programa potpore u ribarstvu, Samostalna služba za unutarnju reviziju, Tajništvo Ministarstva, Uprava za informacijske sustave i logistiku, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije, Uprava za poljoprivredno zemljište, Uprava za poljoprivrednu politiku i međunarodnu suradnju, Uprava za sigurnost i kakvoću hrane, Uprava za veterinarstvo, Uprava za veterinarske inspekcije, Uprava za ruralni razvoj – Upravna direkcija SAPARD/IPARD programa, Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi, te Uprava ribarstva. Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva iz 2009. je planirano 1 318 zaposlenika, od kojih je 210 planirano za Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi.

Poslovi navedenog Ravnateljstva su prema odredbama Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Narodne novine 30/09), povjereni Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (dalje u tekstu: Agencija). Agencija ima svojstvo pravne osobe, a započela je s radom upisom u sudski registar koncem prosinca 2009.

Od siječnja 2011. na snazi je Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (Narodne novine 3/11), kojom je iz ustrojstva isključena bivša ustrojstvena jedinica Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu u poljoprivredi, a za obavljanje poslova Ministarstva je planirano 1 108 zaposlenika. Koncem 2010. Ministarstvo je imalo 777 zaposlenika.

Zakonski predstavnik Ministarstva od 8. srpnja 2009. je Petar Čobanković.

Financijski izvještaji

Ministarstvo vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima koji uređuju računovodstvo proračuna. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni prihodi su planirani u iznosu 4.402.051.394,00 kn, a ostvareni su u iznosu 4.201.076.601,00 kn, što je za 200.974.793,00 kn ili 4,6% manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2010.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2010.

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje U %	u kn
					Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti	4.226.860.379,00	4.124.400.016,00	97,6	98,2
2.	Prihodi od obavljanja poslova na tržištu (vlastiti prihodi)	750.000,00	442.648,00	59,0	-
3.	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	51.722.500,00	47.050.161,00	91,0	1,1
4.	Prihodi od imovine	0,00	611,00	-	-
5.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	122.718.515,00	29.183.165,00	23,8	0,7
Ukupno		4.402.051.394,00	4.201.076.601,00	95,4	100,0

Vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna, koji su ostvareni u iznosu 4.124.400.016,00 kn i čine 98,2% ukupnih prihoda. Namijenjeni su za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 4.102.038.387,00 kn i nabavu nefinancijske imovine u iznosu 22.361.629,00 kn. U odnosu na 2009., veći su za 63.372.276,00 kn ili 1,5%. U okviru prihoda iz državnog proračuna evidentirani su prihodi iz zajma Svjetske banke u iznosu 28.659.975,00 kn, namijenjeni za financiranje Projekta usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU.

Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima su ostvareni u iznosu 47.050.161,00 kn, a odnose se na prihode koji se naplaćuju prema propisima o veterinarstvu u iznosu 34.647.088,00 kn, propisima o ribarstvu u iznosu 12.186.332,00 kn, te propisima o bilju i drugim propisima u iznosu 216.741,00 kn.

Prihodi od pomoći iz inozemstva su ostvareni u iznosu 29.183.165,00 kn, od čega za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 24.815.179,00 kn, a za financiranje nabave nefinancijske imovine u iznosu 4.367.986,00 kn. Prihodi od pomoći su ostvareni značajno manje od planiranih, jer se realizacija projekata financiranih pomoćima EU odvijala sporije od plana. Ostvareni su iz programa IPA u iznosu 19.528.059,00 kn, inozemnih darovnica u iznosu 5.647.234,00 kn, programa CARDS i PHARE u iznosu 3.699.276,00 kn i programa IPARD u iznosu 308.596,00 kn. Pomoći iz darovnica se odnose na Nizozemsku darovnicu u iznosu 3.473.568,00 kn, koja je namijenjena za financiranje projekta Usklađenje poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i darovnicu zaklade Globalnog fonda za okoliš u iznosu 2.173.666,00 kn, koja je namijenjena za financiranje projekta Kontrola onečišćenja u poljoprivredi.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, ukupni rashodi i izdaci su planirani u iznosu 4.402.051.394,00 kn, a izvršeni su u iznosu 3.877.088.168,00 kn, što je za 524.963.226,00 kn ili 11,9% manje od planiranih.

U tablici broj 2 se daju podaci o planiranim i izvršenim rashodima i izdacima za 2010.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi i izdaci za 2010.

Redni broj	Rashodi i izdaci	Planirano	Izvršeno	u kn	
				Izvršenje u %	Udjel izvršenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	108.924.250,00	105.198.328,00	96,6	2,7
2.	Materijalni rashodi	498.434.432,00	406.346.910,00	81,5	10,5
3.	Financijski rashodi	1.959.500,00	1.925.840,00	98,3	0,1
4.	Subvencije	3.586.346.391,00	3.235.847.608,00	90,2	83,4
5.	Tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći	122.862.152,00	99.578.102,00	81,0	2,6
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	82.524.669,00	27.200.700,00	33,0	0,7
7.	Izdaci	1.000.000,00	990.680,00	99,1	-
Ukupno		4.402.051.394,00	3.877.088.168,00	88,1	100,0
Višak prihoda i primitaka		0,00	323.988.433,00	-	-

Višak prihoda i primitaka za 2010. iznosi 323.988.433,00 kn, a sastoji se od viška prihoda poslovanja u iznosu 352.179.813,00 kn, manjka prihoda od nefinancijske imovine u iznosu 27.200.700,00 kn, te manjka primitaka od financijske imovine u iznosu 990.680,00 kn. Viškom prihoda je pokriven dio manjka prihoda ostvaren u ranijim razdobljima.

Ukupni rashodi i izdaci za 2010. manji su za 706.332.838,00 kn ili 15,4% u odnosu na 2009. kada su izvršeni u iznosu 4.583.421.006,00 kn. Vrijednosno najznačajnije smanjenje u iznosu 610.170.513,00 kn ili 15,9% se odnosi na rashode za subvencije. Rashodi za tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći su smanjeni za 76.564.831,00 kn, rashodi za zaposlene za 12.367.743,00 kn, a materijalni rashodi za 10.301.998,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji su rashodi za subvencije koji su izvršeni u iznosu 3.235.847.608,00 kn i čine 83,4% ukupnih rashoda i izdataka. Vrijednosno najznačajniji rashodi za subvencije su izvršeni za program Potpore u poljoprivredi i ribarstvu u iznosu 2.749.700.349,00 kn i program Ruralni razvoj u iznosu 458.696.041,00 kn.

Drugi značajni rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 406.346.910,00 kn, od kojih su vrijednosno najznačajniji rashodi za veterinarske usluge u iznosu 289.811.615,00 kn, te rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu 49.399.241,00 kn.

Rashodi za tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći su izvršeni u iznosu 99.578.102,00 kn, a vrijednosno najznačajniji su izvršeni za programe Potpore i uređenja tržišta u ribarstvu u iznosu 29.079.731,00 kn, Ruralni razvoj u iznosu 18.368.210,00 kn i Konjogojstvo u iznosu 12.685.000,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2010., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 495.579.714,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2010.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2010.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	71.783.124,00	68.849.043,00	95,9
1.1.	Nematerijalna imovina	5.961.484,00	4.779.030,00	80,2
1.2.	Građevinski objekti	7.085.291,00	6.993.762,00	98,7
1.3.	Postrojenja i oprema	29.261.061,00	15.499.105,00	53,0
1.4.	Prijevozna sredstva	8.592.776,00	7.756.980,00	90,3
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	16.777.597,00	29.247.053,00	174,3
1.6.	Druga nefinancijska imovina	4.104.915,00	4.573.113,00	111,4
2.	Financijska imovina	430.553.179,00	426.730.671,00	99,1
2.1.	Novčana sredstva	6.551.317,00	1.854.237,00	28,3
2.2.	Potraživanja	162.789.508,00	171.692.136,00	105,5
2.3.	Dani zajmovi	216.951.821,00	207.984.468,00	95,9
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	35.334.501,00	36.325.181,00	102,8
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	8.926.032,00	8.874.649,00	99,4
Ukupno imovina		502.336.303,00	495.579.714,00	98,7
3.	Obveze	443.712.883,00	88.322.073,00	19,9
4.	Vlastiti izvori	58.623.420,00	407.257.641,00	694,7
Ukupno obveze i vlastiti izvori		502.336.303,00	495.579.714,00	98,7

Vrijednost nematerijalne imovine se odnosi na licence i ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja.

U okviru građevinskih objekata su evidentirana ulaganja u izgradnju laboratorija u iznosu 5.280.199,00 kn i suvlasništvo nekretnine koja se koristi za organiziranje poljoprivrednih sajmova u iznosu 1.713.563,00 kn.

Nefinancijska imovina u pripremi se odnosi na vrijednost ulaganja u građevinske objekte u iznosu 17.620.501,00 kn, postrojenja i opremu u iznosu 6.558.182,00 kn, te prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prijevozu u iznosu 5.068.370,00 kn.

Potraživanja u iznosu 171.692.136,00 kn se odnose na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 167.092.729,00 kn, potraživanja od zaposlenih u iznosu 87.480,00 kn i druga potraživanja u iznosu 4.511.927,00 kn. Potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja za kamate po zajmovima danim ranijih godina, potraživanja za prihode po posebnim propisima, te potraživanja iz državnog proračuna za naplaćene, a neutrošene prihode po posebnim propisima. U odnosu na 2009., kada su potraživanja iznosila 162.789.508,00 kn, u 2010. su veća za 8.902.628,00 kn ili 5,5%.

U okviru danih zajmova, vrijednosno najznačajniji u iznosu 203.484.468,00 kn su zajmovi dani ranijih godina. Vođenje analitičkih evidencija o potraživanjima za dane zajmove i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna, obavljaju poslovne banke.

Ukupne obveze u iznosu 88.322.073,00 kn se odnose na obveze za materijalne rashode u iznosu 70.431.128,00 kn, za zaposlene u iznosu 8.874.649,00 kn, subvencije u iznosu 552.000,00 kn, financijske rashode u iznosu 455.761,00 kn, te druge obveze u iznosu 8.008.535,00 kn.

U odnosu na 2009., kada su iznosile 443.712.883,00 kn, iskazane obveze su manje za 355.390.810,00 kn ili 80,1%. Na značajno smanjenje obveza utjecalo je podmirenje obveza za subvencije, prenesenih iz prethodne godine.

Osim obveza iskazanih u financijskim izvještajima, Ministarstvo ima obveze prema izdanim vrijednosnim papirima – vaučerima, kojima je u 2010. korisnicima potpora plaćen dio pripadajućeg iznosa potpora. Vrijednosnim papirima korisnici potpora su mogli platiti mineralno gnojivo, zaštitna sredstva i sjeme. U 2010. vrijednosnim papirima su plaćene potpore u iznosu 748.742.894,00 kn, od čega su obveze po izdanim vrijednosnim papirima podmirene u 2010. u iznosu 305.595.227,00 kn. Preostale obveze za izdane vrijednosne papire u iznosu 443.147.667,00 kn, kojima su plaćane potpore biljnoj proizvodnji za 2008., potpore ribarstvu za 2009. i osnovna plaćanja po proizvodnoj površini za 2010., dospijevaju na naplatu koncem lipnja 2011. Sredstva za podmirenje navedenih obveza su osigurana u državnom proračunu za 2011. u okviru aktivnosti poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu.

Vlastiti izvori su iskazani u iznosu 407.257.641,00 kn. Povećani su u odnosu na stanje iskazano početkom 2010. za 348.634.221,00 kn, a uzrok povećanja je ostvareni višak prihoda za 2010. Sastoje se od vlastitih izvora u iznosu 313.163.231,00 kn, obračunanih prihoda poslovanja u iznosu 136.054.765,00 kn i manjka prihoda u iznosu 41.960.355,00 kn.

Programi financirani u 2010.

Državnim proračunom za 2010. za Ministarstvo je planirano financiranje sljedećih 27 programa: Administracija i upravljanje, Ispitivanje duhanskih prerađevina, Konjogojstvo, Potpore u poljoprivredi i ribarstvu, Sjemenarstvo i rasadničarstvo, Razvoj stočarstva, Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, Vinarstvo i vinogradarstvo, Zdravstvena zaštita bilja, Veterinarstvo, Informiranje i istraživanje u poljoprivredi, Uspostava institucija u poljoprivredi, Program uređenja zemljišta, Troškovi analize inspekcijskih uzoraka, Ustrojavanje i opremanje inspekcije, Unaprjeđenje kontrole kakvoće hrane, Međunarodni projekti, Projekt usklađenja poljoprivrede s pravnom stečevinom EU, CARDS 2004., PHARE 2005., Ruralni razvoj, SAPARD/IPARD, Projekt usklađivanja sustava potrošnje eurodizelskog goriva obojenog plavom bojom za namjene u poljoprivredi i ribarstvu, IPA 2007. - uspostava učinkovitog i financijski pouzdanog upravljačkog sistema i kontrole korištenja sredstava u poljoprivredi u skladu sa zahtjevima EU i međunarodnim revizorskim standardima, Geoinformacijski sustav u ribarstvu, Nacionalni program prikupljanja podataka u ribarstvu, te Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu. U okviru svakog od navedenih programa i projekata planirano je financiranje većeg broja aktivnosti.

- Projekti financirani iz programa CARDS i PHARE

Sredstvima pomoći EU iz programa CARDS i PHARE financirani su projekti u iznosu 3.699.276,00 kn, od čega se na program CARDS odnosi 3.663.988,00 kn, a program PHARE 35.288,00 kn. Rashodi navedenih projekata u cijelosti su financirani iz sredstava pomoći.

Sredstvima pomoći iz programa CARDS u iznosu 3.663.988,00 kn je financiran projekt Jačanje sposobnosti u području poljoprivrede, živih životinja i prehrambenih proizvoda. Sredstvima pomoći iz programa PHARE je financiran projekt Unaprjeđenje dugoročnih veterinarskih i fitosanitarnih graničnih prijelaza u iznosu 461.625,00 kn.

Dio sredstava pomoći primljenih prethodne godine iz programa PHARE za financiranje projekta Podrška Republici Hrvatskoj u pripremi strategije razvoja ribarstva radi prilagođavanja i provedbe EU Acquis-a u dijelu zajedničke ribarstvene politike, u 2010. je vraćen EU u iznosu 426.337,00 kn, zbog obavljene manje količine ugovorenih usluga. Poslovni događaj je evidentiran u poslovnim knjigama prema uputi Ministarstva financija, kao umanjenje prihoda od pomoći i umanjenje rashoda projekta, te je korištenje sredstava pomoći iz programa PHARE evidentirano u iznosu 35.288,00 kn. Svi projekti financirani iz programa CARDS i PHARE su završeni u 2009. i 2010., završna izvješća su odobrena, te su u 2010. obavljena i završna plaćanja. Aktivnosti su najvećim dijelom obavljane u skladu s projektima, osim što su za dva projekta obavljene u manjoj količini od planirane. Ciljevi projekata su ostvareni.

II. REVIZIJA ZA 2010.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja,
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka, te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planom,
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima,
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava, te
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

U obavljanju revizije su korištene sljedeće metode i postupci: analitički postupci, izračunavanje, pregledavanje, te ispitivanje i potvrđivanje. Analitički postupci su primijenjeni za izračun i analizu značajnih pokazatelja i trendova. Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Uspoređeni su podaci iskazani u financijskim izvještajima s podacima iz ranijeg razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Korišteni su izvještaji vezani za subjekt u cjelini i pojedine aktivnosti. Također su, kod utvrđivanja područja rizika, korištene objave u tisku. Postupcima izračunavanja provjeravana je računska točnost dokumentacije i evidencija. U postupcima pregledavanja provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje su dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjeravano je, je li knjigovodstvena dokumentacija vjerodostojan dokaz nastaloj poslovnoj promjeni, te pravilnost i pravodobnost evidentiranja poslovnih događaja u poslovnim knjigama. Također je provjerena usklađenost podataka iz poslovnih knjiga s podacima iz financijskih izvještaja. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Provjerena je dosljednost primjene zakonskih propisa, procedura i drugih internih akata. Ispitivanjem i potvrđivanjem su pribavljeni dokazi o pojedinim poslovnim događajima prikupljanjem informacija i usmenih obrazloženja zaposlenika.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2009.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju financijskih izvještaja i poslovanja Ministarstva za 2009., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio izmijeniti plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola u skladu sa Strategijom Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada RH), uputama Ministarstva financija i realnim mogućnostima razvijanja sustava, te obavljati planirane aktivnosti.

Predložio je pojačati aktivnosti na uspostavi i razvoju navedenog sustava u državnim ustanovama, za čije financiranje su sredstva planirana državnim proračunom u okviru Ministarstva.

Predložio je realnije planirati prihode, a prihode po posebnim propisima planirati prema izvorima iz kojih potječu. Naložio je planirati i evidentirati rashode na propisanim računima računskog plana proračuna, te ih evidentirati u poslovnim knjigama u izvještajnom razdoblju na koje se odnose. Naložio je pravodobno obaviti popis imovine i obveza, uskladiti knjigovodstveno stanje s popisanim, te uskladiti potraživanja za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede sa županijama i evidentirati ih u poslovnim knjigama.

Također je predložio preispitati propisane iznose pristojbi i naknada za službene veterinarske kontrole i iznose naknada veterinarskim organizacijama za obavljanje poslova kontrola, s obzirom da obračunani prihodi od pristojbi i naknada nisu bili dostatni za pokriće rashoda. Predložio je u primjerenim vremenskim intervalima, kontrolirati točnost unesenih podataka za obračun pristojbi i naknada u računalni sustav, s obzirom da ih unose obveznici plaćanja. Predložio je odrediti najmanji iznos za ispostavljanje računa za pristojbe i naknade.

Državni ured za reviziju je naložio izvršavati rashode u okviru planiranih iznosa. Također je naložio umanjivati potpore onim korisnicima čija prava na potpore u kalendarskoj godini prelaze propisani iznos. Naložio je sastavljati izvještaje o provođenju mjera tržišne intervencije. Za potpore koje su dane prema Pravilniku o provedbi programa razvitka seoskog prostora, predložio je obaviti inspekcijski nadzor korisnika i poduzeti odgovarajuće mjere prema onima koji nisu u roku dostavili izvještaje o realizaciji projekata i iz čije dokumentacije nije vidljivo jesu li potpore utrošene namjenski. Vezano za strukturnu podršku ribarstvu, naložio je u natječaju jasno odrediti kriterije za dodjelu potpora. Također je naložio zatražiti od Hrvatske banke za obnovu i razvoj (dalje u tekstu: HBOR) vraćanje primljenih a neutrošenih sredstava za financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote u državni proračun. Predložio je ubrzati aktivnosti na Projektu usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, te ako se aktivnosti neće moći obaviti u ugovorenom roku, zatražiti produženje rokova za korištenje sredstava zajma i darovnice.

Državni ured za reviziju je naložio nabavu obavljati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, te pravodobno provoditi postupke javne nabave. Naložio je kontrolirati obračunane cijene usluga. Predložio je internim aktom odrediti koje vrste tiskanica trebaju biti zaštićene, te nabavu tih tiskanica ugovarati u skladu s Odlukom Vlade RH, a tiskanice, koje ne trebaju imati zaštitu, nabavljati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Naložio je sastavljati zapisnike o primopredaji obavljenih usluga, vezano za izradu studija.

Revizijom za 2010. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno, koji su u postupku izvršenja i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- Donesene su Izmjene i dopune Plana uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola u skladu sa Strategijom Vlade RH, uputama Ministarstva financija i mogućnostima unaprjeđivanja i razvijanja sustava. Aktivnosti se obavljaju prema planu. Obavljane su određene aktivnosti na uspostavi i razvoju navedenog sustava u državnim ustanovama, za čije financiranje su sredstva planirana državnim proračunom u okviru Ministarstva.
- Prihodi po posebnim propisima su planirani zasebno, prema izvorima iz kojih potječu. Popis imovine i obveza je obavljen pravodobno.

- Rashodi su izvršavani u okviru planiranih iznosa. Vezano za provođenje aktivnosti u okviru Projekta usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, zatraženo je i dobiveno produljenje rokova za korištenje sredstava zajma Svjetske banke i sredstava Nizozemske darovnice. Donesena je Odluka o postupanju s predmetima koji se odnose na Program razvitka seoskog prostora i Program potpora organizatorima manifestacija, te se prema korisnicima potpora postupa u skladu s Odlukom. Vezano za strukturnu podršku ribarstvu, u natječaju su jasno određeni kriteriji za dodjelu potpora. Izvještaji o provođenju mjera tržišne intervencije su sastavljeni.
- Obračunane cijene usluga tiskanja obrazaca se kontroliraju, a o primopredaji obavljenih usluga koje se odnose na izradu studija su sastavljeni zapisnici.

Nalozi i preporuke u postupku izvršenja:

- Ministarstvo poduzima mjere za pravodobno evidentiranje rashoda za službena putovanja u poslovnim knjigama, kako bi navedeni rashodi bili evidentirani za izvještajno razdoblje na koje se odnose. U tijeku je usklađivanje knjigovodstvenog stanja dionica i udjela u glavnici sa stvarnim stanjem, te usklađivanje potraživanja sa županijama za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede.
- U 2010. je osnovano povjerenstvo za izradu prijedloga izmjena Pravilnika o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje s ciljem smanjenja troškova i povećanja prihoda. Povjerenstvo je planiralo revidirati iznose pristojbi i naknada, te izmijeniti pojedine druge odredbe Pravilnika, kako bi došlo do pozitivnog financijskog učinka vezano za financiranje službenih kontrola, ali planirane aktivnosti još nisu provedene.
- U tijeku je obavljanje inspekcijskog nadzora korisnika potpora, koje su dane prema Pravilniku o provedbi programa razvitka seoskog prostora.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- Pojedini planirani i izvršeni rashodi, u financijskom planu i poslovnim knjigama nisu evidentirani na propisanim računima računskog plana proračuna.
- Potpore korisnicima čija prava na potpore u kalendarskoj godini prelaze propisani iznos nisu umanjivane kod pojedinačnih isplata. Od HBOR-a nije traženo vraćanje primljenih a neutrošenih sredstava za financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote u državni proračun, nego su neutrošena sredstva dijelom prenamijenjena.
- Nije donesen interni akt kojim bi bilo određeno koje vrste tiskanica trebaju biti zaštićene. Vezano za dosljednu primjenu propisa o javnoj nabavi, učinjeni su propusti.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2010.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih financijskih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, prihodi, rashodi, programi, projekti financirani iz programa CARDS i PHARE, te javna nabava.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih financijskih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihode, rashode u okviru programa Potpore u poljoprivredi i ribarstvu, Potpore i uređenja tržišta u ribarstvu, Administracija i upravljanje i Veterinarstvo, te javnu nabavu.

1. Sustav unutarnjih financijskih kontrola

1.1. Korisnici proračuna dužni su uspostaviti sustav unutarnjih financijskih kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o provedbi financijskog upravljanja i kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o unutarnjoj reviziji korisnika proračuna. Uspostava navedenog sustava odnosi se na financijsko upravljanje i kontrolu, te unutarnju reviziju. Ustrojena je Samostalna služba za unutarnju reviziju, za koju je planirano 16 zaposlenika. Koncem 2010. Služba je imala sedam zaposlenika, od kojih su šest imali ovlaštenje ministra za obavljanje poslova revizije. U 2010. je obavljeno devet revizija, koliko je i planirano. Dano je 85 preporuka za poboljšanje poslovanja, od kojih je 41 provedena, šest je dijelom provedeno, dok 38 preporuka nije provedeno. Rok provedbe je istekao za četiri preporuke. Odjel za financijsko upravljanje i kontrole je ustrojen u okviru Tajništva. Imenovan je voditelj uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola. Plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola iz 2007. je izmijenjen i dopunjen u veljači 2010., te su planirane aktivnosti za dostizanje ciljeva u skladu sa Strategijom razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru za razdoblje od 2009. do 2011., koju je donijela Vlada RH. Donesen je Strateški plan Ministarstva za razdoblje od 2011. do 2013. Utvrđeni su misija, vizija i strateški ciljevi programa, a započeto je s aktivnostima za praćenje ostvarenja ciljeva. Donesene su odluke o imenovanju osoba zaduženih za nepravilnosti, o imenovanju koordinatora za rizike i osobe zadužene za prikupljanje podataka o utvrđenim rizicima i njihovo evidentiranje u registar rizika. Ustrojen je registar rizika. Donošenje Strategije za upravljanje rizicima planirano je do konca 2011. Aktivnosti na uspostavi unutarnjih financijskih kontrola se obavljaju prema planu. Obavljena je samoprocjena pet komponenti financijskog upravljanja i kontrola, te su popisani poslovni procesi i postupci od kojih se pojedini procesi sastoje. S opisom poslovnih procesa se započelo, a mapa poslovnih procesa nije sastavljena. Proces koji se provode u Ministarstvu temelje se na zakonima i provedbenim propisima, te se provode na svim razinama odgovornosti prema postupcima koji nisu posebno opisani. Uspostavljene su unutarnje prethodne kontrole, te naknadne kontrole koje su organizirane putem inspekcijskog nadzora.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje razvijati sustav financijskog upravljanja i kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru i drugim provedbenim propisima, te realnim mogućnostima unapređivanja i razvijanja navedenog sustava. Također predlaže poboljšati uspostavljene unutarnje kontrole, posebice u područjima poslovanja, za koja su revizijom utvrđene manjkavosti.

1.2. *Ministarstvo je prihvatilo preporuke vezano za sustav unutarnjih financijskih kontrola.*

2. Planiranje i računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo sastavlja financijske planove prema propisima o proračunu, te vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima koji uređuju računovodstvo proračuna. Vezano za potpore, koje korisnicima isplaćuje Agencija, a planirane su u okviru rashoda za subvencije, te rashoda za tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći, zasebne poslovne knjige vodi Agencija, a podatke iz tih poslovnih knjiga Ministarstvo iskazuje u svojim financijskim izvještajima.

Prihodi od pomoći iz inozemstva, koji se odnose na pomoći iz programa IPA, IPARD, CARDS i PHARE, te inozemnih darovnica, nisu realno planirani s obzirom da su ostvareni u iznosu manjem od planiranog za 93.535.350,00 kn ili 76,2%. Prihodi od pomoći iz programa CARDS i PHARE su, između ostalih, planirani i za dva projekta koji su završeni i plaćeni ranijih godina, te ih za 2010. nije trebalo planirati. Navedeno se odnosi na projekt Jačanje institucionalne sposobnosti i podrška provedbi SAPARD/IPARD programa za koji su prihodi od pomoći planirani u iznosu 5.000.000,00 kn i projekt Daljnje jačanje kapaciteta u području zaštite bilja za koji su planirani u iznosu 508.630,00 kn. Prihodi iz zajma Svjetske banke također nisu realno planirani jer su ostvareni u iznosu manjem od planiranog za 46.639.335,00 kn ili 62,0%. Zbog nerealnog planiranja prihoda od pomoći iz inozemstva i zajma Svjetske banke, nisu realno planirani ni rashodi koji se financiraju tim prihodima. Iako se navedeni rashodi, bez obzira na plan, mogu izvršavati do visine ostvarenih prihoda, potrebno ih je realnije planirati kako bi financijski plan bio u funkciji praćenja izvršenja ciljeva projekata.

U okviru Nacionalnog programa prikupljanja podataka u ribarstvu izvršeni su rashodi koji se odnose na usluge izrade studija vezano za monitoring naselja riba i usluge praćenje stanja slatkovodnog ribarstva. Obavljanje navedenih usluga je ugovoreno nakon provedenih postupaka javne nabave, a rashodi su izvršeni u iznosu 3.895.755,00 kn. Evidentirani su u poslovnim knjigama u okviru rashoda za tekuće donacije gdje su i planirani. Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07 i 114/10), navedene rashode je trebalo planirati, te evidentirati u poslovnim knjigama u okviru materijalnih rashoda za usluge, a ne rashoda za tekuće donacije. Odredbama članaka 50 i 56. navedenog Pravilnika je određeno da materijalni rashodi obuhvaćaju troškove korištenja usluga i dobara potrebnih za redovno funkcioniranje i obavljanje djelatnosti, a da su donacije tekući ili kapitalni prijenosi sredstava neprofitnim organizacijama, koji uključuju i prijenose u naravi.

Dani zajmovi su evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu 170.156.213,00 kn, a iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 207.984.468,00 kn, što je za 37.828.255,00 kn više. U poslovnim knjigama nisu evidentirani zajmovi dani ranijih godina, za koje analitičke evidencije i naplatu potraživanja u korist državnog proračuna obavlja HBOR. HBOR je za navedene zajmove sastavila financijske izvještaje, koji su uključeni u financijske izvještaje Ministarstva. Na temelju izvještaja primljenih od HBOR-a, Ministarstvo treba evidentirati navedene zajmove u svojim poslovnim knjigama, te pratiti njihovu naplatu.

U poslovnim knjigama nisu evidentirana potraživanja od županija za sredstva udružena ranijih godina za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede. U razdoblju od 2001. do 2003. na ime udruživanja sredstava županijama je doznačeno 147.660.000,00 kn, a one su se obvezale naplaćena sredstva od korisnika kredita mjesečno uplaćivati u državni proračun. Prema ranijem nalogu Državnog ureda za reviziju, u tijeku je ustrojavanje evidencija o navedenim potraživanjima i njihovo usklađivanje sa županijama. U vrijeme obavljanja revizije, u ožujku 2011., županijama je dostavljena obavijest o jedinstvenom postupanju i načinu upravljanja i izvještavanja, vezano za vraćanje udruženih sredstava za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede. Od županija su zatražena izvješća s podacima o dospjelim obvezama prema Ministarstvu po osnovi vraćenih sredstava kredita, koja sredstva su županije dužne uplatiti u državni proračun u skladu s ugovorima o poslovnoj suradnji. Ministarstvo i nadalje treba poduzimati aktivnosti kako bi dovršilo ustrojavanje i usklađivanje analitičkih evidencija potraživanja od županija, te poduzimati mjere za uplatu naplaćenih sredstava u državni proračun.

Državni ured za reviziju predlaže realnije planirati prihode i rashode. Nadalje nalaže rashode za aktivnosti poduzete radi redovitog funkcioniranja i obavljanja djelatnosti koje se odnose na usluge vezano za Nacionalni program prikupljanja podataka u ribarstvu, planirati i evidentirati u poslovnim knjigama u okviru materijalnih rashoda za usluge.

Državni ured za reviziju nalaže, na temelju izvještaja primljenih od HBOR-a, u poslovnim knjigama evidentirati dane zajmove, te pratiti njihovu naplatu. Nadalje, nalaže ubrzati aktivnosti na ustrojavanju i usklađivanju evidencija o potraživanjima za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede. Nalaže potraživanja evidentirati u poslovnim knjigama, te poduzimati aktivnosti za pravodobnu uplatu naplaćenih kreditnih sredstava u državni proračun.

- 2.2. *Ministarstvo je prihvatilo predložene preporuke vezano za planiranje i računovodstveno poslovanje. Navelo je da će rashode za usluge u okviru Nacionalnog programa prikupljanja podataka u ribarstvu, kod izrade sljedećeg plana proračuna planirati i evidentirati u poslovnim knjigama u okviru materijalnih rashoda za usluge. Također je navelo da će na temelju izvještaja primljenih od HBOR-a, u poslovnim knjigama evidentirati dane zajmove i pratiti njihovu naplatu. Nadalje, Ministarstvo je navelo da provodi daljnje aktivnosti vezano za praćenje, ustrojavanje i usklađivanje analitičkih stanja potraživanja za udružena sredstva za kreditiranje programa razvitka poljoprivrede. Navelo je da velik broj županija neprestano traži od Ministarstva upućivanje prijedloga zaključka Vladi RH, kako bi se omogućilo da se navedena sredstva u cijelosti prenesu na raspolaganje županijama radi jačanja kreditnog potencijala na regionalnoj razini, a sa svrhom daljnjeg kreditiranja poljoprivrednih aktivnosti.*

3. Prihodi

- 3.1. Prihodi su planirani u iznosu 4.402.051.394,00 kn, a ostvareni su u iznosu 4.201.076.601,00 kn, što je za 200.974.793,00 kn ili 4,6% manje od planiranih. U odnosu na 2009., veći su za 14.677.104,00 kn ili 0,4%. Vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna, koji su ostvareni u iznosu 4.124.400.016,00 kn i čine 98,2% ukupnih prihoda. Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima su ostvareni u iznosu 47.050.161,00 kn, a odnose se na prihode koji se naplaćuju prema propisima o veterinarstvu, ribarstvu, bilju i drugim propisima.

Prihodi od pomoći iz inozemstva su ostvareni u iznosu 29.183.165,00 kn. U okviru prihoda od pomoći ostvareni su prihodi iz programa IPARD u iznosu 308.596,00 kn. Prihodi iz programa IPARD, planirani su u iznosu 30.000.000,00 kn, te su ostvareni značajno manje od planiranih. IPARD je predpristupni program pomoći EU za razdoblje od 2007. do 2013., sastavni je dio IPA programa, a odnosi se na njegovu V. komponentu, Ruralni razvoj. Zamijenio je program SAPARD kojim se davala potpora predpristupnim mjerama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u državama kandidatima tijekom predpristupnog razdoblja. Programom upravlja Uprava za ruralni razvoj, a provodi ga Agencija za plaćanja. U okviru programa IPARD osigurana su sredstava pomoći u iznosu 129.400.000 EUR, a namijenjena su za financiranje sedam mjera. Korisnici potpora mogu biti obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti i pravne osobe. Odobrene potpore se financiraju sredstvima pomoći programa IPARD u visini 75,0% i sredstvima državnog proračuna u visini 25,0% odobrenog iznosa. Datum do kojeg će se ugovarati potpore projektima u okviru programa nije određen. Planira se da će ugovaranje završiti u godini ulaska Republike Hrvatske u EU, te da će se potpore isplaćivati do dvije godine nakon prestanka ugovaranja. Korištenje sredstava pomoći je odobreno u godišnjim iznosima u razdoblju od 2007. do 2011. Prema pravilima, raspoređeni godišnji iznos treba utrošiti u roku tri godine, što znači da sredstva raspoređena za 2007. i 2008., u ukupnom iznosu 51.100.000 EUR, treba utrošiti do konca 2011. Dio od navedenog iznosa koji neće biti utrošen do konca 2011. bit će izgubljen. Doneseni su pravilnici o provedbi četiri mjere, kojima su određene procedure za njihovu provedbu. U 2010. su objavljena tri natječaja za dodjelu potpora, a u veljači 2011. četvrti natječaj. Prema dva natječaja potpore su odobrene u iznosu 58.702.784,00 kn, dok je rješavanje zahtjeva prema trećem natječaju u tijeku. Korištenje sredstava iz programa IPARD je započelo u 2010., kada je za financiranje potpora utrošeno 308.596,00 kn (odnosno u protuvrijednosti 42.000 EUR). S obzirom da se do konca 2011. može utrošiti 51.100.000 EUR, treba uložiti dodatne napore kako bi se iskoristilo što više odobrenih sredstava. Uprava za ruralni razvoj je analizirala uzroke sporog korištenja sredstava programa IPARD i sastavila prijedlog akcijskog plana za poboljšanje korištenja sredstava. Prijedlogom plana su postavljeni sljedeći ciljevi: ukidanje nacionalnih mjera koje su u koliziji s IPARD programom, povećanje kapaciteta za informiranje, pomoć korisnicima potpora u izradi projektne dokumentacije i prikupljanju dozvola, omogućavanje povoljnih kreditnih garancijskih linija za korisnike potpora, legalizacija postojećih objekata, skraćivanje postupka dobivanja dozvola i smanjenje troškova priključaka na komunalnu infrastrukturu.

Državni ured za reviziju predlaže što prije usvojiti akcijski plan za poboljšanje korištenja sredstava programa IPARD, te odmah započeti s aktivnostima za ostvarenje postavljenih ciljeva i brže korištenje odobrenih sredstava.

3.2. *Ministarstvo je prihvatilo predložene preporuke. Navelo je da je za poboljšanje korištenja sredstava IPARD programa, Uprava za ruralni razvoj izradila akcijski plan, te da provodi aktivnosti radi osiguravanja povoljnijih preduvjeta za brže i veće iskorištenje sredstava iz navedenog programa.*

4. Rashodi

4.1. Rashodi i izdaci su planirani u iznosu 4.402.051.394,00 kn, a izvršeni su u iznosu 3.877.088.168,00 kn, što je za 524.963.226,00 kn ili 11,9% manje od planiranih. U odnosu na 2009., rashodi i izdaci su manji za 706.332.838,00 kn ili 15,4%.

Vrijednosno najznačajniji su rashodi za subvencije koji su izvršeni u iznosu 3.235.847.608,00 kn i čine 83,4% ukupnih rashoda i izdataka. U okviru rashoda za subvencije, na program Potpore u poljoprivredi i ribarstvu se odnosi 2.749.700.349,00 kn, a program Ruralni razvoj 468.696.041,00 kn. Drugi značajni rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 406.346.910,00 kn, od kojih su vrijednosno najznačajniji rashodi za usluge u iznosu 373.453.357,00 kn. U okviru rashoda za usluge, evidentirani su rashodi za veterinarske usluge koji se odnose na program Veterinarstvo u iznosu 289.811.615,00 kn, te rashodi za intelektualne i osobne usluge koji se odnose na program Administracija i upravljanje u iznosu 5.670.990,00 kn. Rashodi za tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći izvršeni su u iznosu 99.578.102,00 kn, a vrijednosno najznačajniji se odnose na sljedeće programe: Potpore i uređenja tržišta u ribarstvu u iznosu 29.079.731,00 kn, Ruralni razvoj u iznosu 18.368.210,00 kn i Konjogojstvo u iznosu 12.685.000,00 kn. Uočene nepravilnosti i propusti se odnose na rashode u okviru programa Potpore u poljoprivredi i ribarstvu, Potpore i uređenja tržišta u ribarstvu, Administracija i upravljanje, te Veterinarstvo.

- Program Potpore u poljoprivredi i ribarstvu

Program Potpore u poljoprivredi i ribarstvu obuhvaća sredstva za financiranje izravnih plaćanja u poljoprivredi i ribarstvu i provedbu mjera za stabilizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda. Pravna osnova za provođenje programa su: Zakon o poljoprivredi (Narodne novine 149/09), Zakon o državnoj potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine 83/09, 153/09 i 60/10 i 92/10), Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (Narodne novine 149/09), Zakon o strukturnoj potpore i uređenju tržišta u ribarstvu (Narodne novine 153/09) i drugi propisi. Ciljevi programa u razdoblju od 2010. do 2012. su smanjenje negativnog i jačanje pozitivnog učinka budućeg integriranja Republike Hrvatske u članstvo EU i uključenje u jedinstveno tržište, povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava i dohotka poljoprivrednika, te stabilizacija tržišta poljoprivrednih proizvoda. Rashodi programa Potpore u poljoprivredi i ribarstvu su planirani u iznosu 3.018.897.935,00 kn, a izvršeni su u iznosu 2.751.059.675,00 kn. Vrijednosno najznačajniji su rashodi za subvencije koji iznose 2.749.700.349,00 kn, od čega se na aktivnost poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu odnosi 2.658.620.423,00 kn, te aktivnost tržišne intervencije 91.079.926,00 kn.

U okviru aktivnosti poticanje poljoprivredne proizvodnje i intervencije na tržištu, rashodi za subvencije su izvršeni u iznosu 2.658.620.423,00 kn. Izvršeni rashodi najvećim dijelom sadrže potpore vezano za izravna plaćanja (plaćanja u biljnoj proizvodnji i stočarstvu) i za model poticanja proizvodnje u ribarstvu. Inspekcijski nadzor korištenja navedenih potpora provodila je poljoprivredna inspekcija Ministarstva, a nadzor je u 2010. obavljen u propisanom obujmu. U okviru navedene aktivnosti dijelom su sadržani i rashodi za intervencije na tržištu. Korisnici izravnih plaćanja su poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava, a zahtjev za izravna plaćanja podnose Agenciji.

S obzirom da u proračunu nisu bila osigurana dostatna sredstva, korisnicima potpora su za proizvodnu godinu za većinu proizvodnji, u skladu s propisima, isplaćeni manji iznosi potpore po jedinici proizvodnje od maksimalno propisanih. Prema propisima koji su važili za razdoblje od 2005. do 2009., svim korisnicima koji su u kalendarskoj godini ostvarili pravo na potpore u iznosu većem od 78.000,00 kn, trebalo je obračunavati umanjenje od 4,0% na iznos iznad 78.000,00 kn.

Ministarstvo se nije pridržavalo navedenih propisa, te je u izvješćima o obavljenoj reviziji za ranije godine Državni ured za reviziju nalagao njihovo primjenjivanje. Odredbama članka 18. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji je donesen sredinom 2009., propisano je da se prava na izravna plaćanja, koja na razini proizvodne godine prelaze 100.000,00 kn, umanjuju po stopi 7,0% u 2009. i 8,0% u 2010., a prava iznad 2.160.000,00 kn po dodatnoj stopi od 4,0%. Propisano je da navedeno treba primjenjivati na svaku isplatu sredstava. Prema odredbama članka 18.a navedenog Zakona, konačni obračun prava na isplatu izravnih plaćanja po korisniku, provodi se za proizvodnu godinu do 15. svibnja iduće godine, a iznimno za 2009. do konca lipnja 2010. Ukoliko je korisnik primio veći iznos potpore od iznosa dobivenog konačnim obračunom, dužan je razliku sredstava vratiti u državni proračun u roku 60 dana od primitka obavijesti. Po isteku navedenog roka, Agencija može korisnicima potpore oduzeti više primljeni iznos sredstava od isplata prema zahtjevima za sljedeću proizvodnu godinu. U 2010. Agencija nije primjenjivala modulaciju na pojedinačne isplate sredstava, a koncem 2010. je obavila konačni obračun prava na isplatu potpora vezano za izravna plaćanja za proizvodnu 2009. Prema konačnom obračunu 5 179 korisnika potpora su dužni vratiti dio primljenih sredstava u državni proračun. U vrijeme obavljanja revizije, u svibnju 2011., korisnicima potpora su slane obavijesti o obvezi vraćanja sredstava, te im se za više primljene potpore prema konačnom obračunu za 2009. započelo umanjivati isplate u 2011. S obzirom da bi gospodarstva s većim obujmom proizvodnje trebala imati manje troškove po jedinici proizvodnje, umanjeње isplata potpora većim gospodarstvima je opravdano, ali je način na koji je to uređeno propisima vrlo složen i neekonomičan. Umanjenje svake isplate vezano za izravna plaćanja, nakon što korisnik primi određeni iznos potpore je složeno za praćenje i obračunavanje, a ukoliko se umanjeње obavlja jednom godišnje, korisnicima se isplaćuje veći iznos od pripadajućeg, te se sredstvima državnog proračuna koriste kao predujmom do vremena povrata više primljenih sredstava. Osim toga, propisano je da korisnici potpora više primljena sredstva trebaju vratiti u roku 60 dana od obavijesti, a ukoliko sredstva ne vrate tek tada im se može umanjivati od isplata za tekuću proizvodnu godinu. Radi jednostavnije i ekonomičnije primjene propisa o umanjeњу isplata potpora većim gospodarstvima, trebalo bi pokrenuti inicijativu za izmjenu odredbi Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojima je propisan način umanjeња potpora.

U okviru aktivnosti tržišne intervencije izvršeni su rashodi za subvencije u iznosu 91.079.926,00 kn, od čega se vrijednosno značajniji rashodi odnose na interventni otkup sirovog mlijeka u iznosu 33.194.984,00 kn, jabuka u iznosu 23.469.051,00 kn i mandarina u iznosu 17.749.795,00 kn. Rashodi za interventni otkup sirovog mlijeka su evidentirani u okviru aktivnosti tržišne intervencije u iznosu 33.194.984,00 kn i u okviru aktivnosti poticanje poljoprivredne proizvodnje i tržišne intervencije u iznosu 218.146.414,00 kn, što je ukupno 251.341.398,00 kn. Izvršeni su na temelju odluka Vlade RH iz 2009. i 2010., prema kojima su za proizvođače mlijeka osigurana sredstva u iznosu 262.000.000,00 kn. Ministarstvo je započelo sastavljanje izvještaja za Vladu RH o provođenju odluka o posebnim interventnim mjerama u mliječnom sektoru za 2010.

U vrijeme obavljanja revizije, u ožujku 2011., izvještaj nije bio završen, jer od Agencije nisu primljeni podaci o isplati sredstava prema posljednjoj odluci koja se odnosila na otkup mlijeka u razdoblju od srpnja do listopada 2010. Ministarstvo s Agencijom treba zaključiti sporazum kojim bi se odredilo koje podatke i u kojim rokovima Agencija treba dostavljati Ministarstvu, kako bi Ministarstvo moglo ispuniti svoje zakonske obveze.

Državni ured za reviziju predlaže pokrenuti inicijativu za izmjenu odredbi Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, koje propisuju način umanjenja isplata potpora većim gospodarstvima vezano za izravna plaćanja, radi određivanja jednostavnijeg i ekonomičnijeg načina obavljanja umanjenja.

Nadalje, predlaže zaključiti sporazum sa Agencijom, kojim će se odrediti vrste podataka i rokovi za dostavljanje Ministarstvu.

- Program Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu

Program Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu obuhvaća sredstva namijenjena financiranju mjera potpora i mjera uređenja tržišta u ribarstvu u skladu sa Zakonom o strukturnim potporama i uređenju tržišta u ribarstvu, koji je usklađen s pravnom stečevinom EU. Osim navedenog Zakona, program je određen Zakonom o morskom ribarstvu (Narodne novine 56/10 i 127/10), te Zakonom o slatkovodnom ribarstvu (Narodne novine 49/05).

Ciljevi provedbe programa u razdoblju 2010.-2012. su restrukturiranje i razvoj uzgoja i prerade ribe i drugih vodenih organizama radi unaprjeđenja uzgoja i prerade proizvoda ribarstva, same proizvodnje i objekata u kojima se ove djelatnosti odvijaju; unapređenje proizvoda ribarstva i uspostava organizacija proizvođača; očuvanje djelatnosti ribarstva u zajednicama ovisnima o ribarstvu, te izgradnja odgovarajuće infrastrukture u ribarstvu i diversifikacija proizvodnje. Potpore se dodjeljuju na temelju natječaja ili zahtjeva. Rashodi programa za 2010. su planirani u iznosu 61.993.583,00 kn, a izvršeni su u iznosu 43.860.521,00 kn. Odnose se na tekuće donacije, kapitalne pomoći, subvencije i izdatke, a izvršeni su u okviru pet aktivnosti. Rashodi za tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći u okviru navedenog programa su izvršeni u iznosu 29.079.731,00 kn, a odnose se na potpore u okviru aktivnosti prilagodba ribarske flote u iznosu 14.158.645,00 kn, poticanje ustroja udruga proizvođača u iznosu 7.472.071,00 kn, te razvoj akvakulture, gospodarskog ribolova na slatkim vodama, preradi i marketingu proizvoda ribarstva u iznosu 7.449.015,00 kn. Potpore su dodijeljene na temelju natječaja. Administrativnu kontrolu zahtjeva i plaćanja korisnicima potpora obavlja Agencija. U kolovozu 2010. Agencija i Ministarstvo su zaključili Sporazum o suradnji, kojim Agencija povjerava Upravi ribarstva izvršavanje kontrole na terenu za mjere strukturnih potpora ribarstvu.

Rashodi za subvencije u okviru programa Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu su izvršeni u iznosu 13.790.110,00 kn, a odnose se na aktivnosti održavanje eko sustava ribnjaka i razvoj akvakulture - gospodarskog ribolova na slatkim vodama.

Rashodi za subvencije u okviru aktivnosti održavanje eko sustava ribnjaka su izvršeni u iznosu 13.583.110,00 kn, na temelju Odluke i izmjene Odluke o dodjeli novčanih sredstava za održavanje eko sustava ribnjaka iz 2010. Odlukom su utvrđeni iznosi potpore prema jedinici proizvodne površine i ukupne površine ribnjaka, te površine mrijestilišta i mladičnjaka.

Na iznos prava na potporu utječe ostvarena proizvodnja po hektaru u 2009. Za ribnjake koji se nalaze u zaštićenim područjima utvrđeni su veći jedinični iznosi potpore. Podaci za izračun potpore se uzimaju iz Popisa u akvakulturi. Utvrđivanje prava na potporu i obračun potpore obavljalo je Ministarstvo. Sastavljen je tablični obračun, prema kojem je potpore dobilo 20 ovlaštenika povlastice za akvakulturu, a Izvještaj o provedbi Odluke o dodjeli novčanih sredstava za održavanje eko sustava ribnjaka nije sastavljen.

Izveštaj je trebao sadržavati popis ovlaštenika povlastice za akvakulturu koji imaju i koji nemaju pravo na potporu, obrazloženje, te detaljnije tablične podatke za obračun potpore. U tabličnim podacima je trebalo ovlaštenike koji imaju pravo na potporu podijeliti u dvije skupine, s obzirom da oni koji se nalaze u zaštićenim područjima imaju drugačija prava. Također je trebalo navesti i koeficijente koji umanjuju iznos potpore s obzirom na ostvarenu proizvodnju. Radi jednostavnijeg obavljanja računske kontrole obračuna, tablice su trebale sadržavati i podatke o ukupnim površinama ribnjaka svih korisnika potpore, prema vrstama površina. Iz dokumentacije nije vidljivo je li provedena kontrola dodijeljenog prava na potporu i kontrola obračuna pripadajućeg iznosa potpore.

U okviru aktivnosti razvoj akvakulture, gospodarskog ribolova na slatkim vodama izvršeni su rashodi za subvencije u iznosu 207.000,00 kn. Navedeni rashodi se odnose na potpore dodijeljene prema ugovorima o sufinanciranju uzgojno selekcijskog rada u akvakulturi, koji su na temelju natječaja zaključeni u 2008. Sredstva su odobrena u iznosu 4.060.000,00 kn za 12 korisnika potpora, koji su u projekt trebali uložiti najmanje 30,0% vlastitih sredstava. Trajanje projekata ugovoreno je u razdoblju do studenoga 2010., a plaćanje potpore u obrocima. Korisnici sredstava trebaju dostavljati izvještaje o radu na projektu i utrošku sredstava, te odgovarajuću dokumentaciju. Prvi obrok u visini 30,0% odobrene potpore plaćen je po potpisu ugovora. Svi projekti su trebali biti završeni do konca 2010., a nije završen niti jedan projekt. Izvještaje četvorice korisnika potpora o utrošenim sredstvima do konca 2009. povjerenstvo je prihvatilo, te su im sredstva u iznosu 207.000,00 kn isplaćena u 2010. Naknadno su prihvaćena godišnja izvješća još trojice korisnika potpora. Izvješća za četiri korisnika potpora nisu prihvaćena, a naknadno dostavljene nadopune također nisu prihvaćene. Jedan ugovor je raskinut, a korisnik potpore je dužan vratiti do tada primljena sredstva u iznosu 120.000,00 kn. Od 2008. do konca 2010. korisnicima je doznačeno 2.225.000,00 kn, a 1.545.000,00 kn nije doznačeno, jer nisu dostavili prihvatljiva izvješća o projektu i utrošku sredstava.

U okviru programa Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu izvršeni su izdaci za aktivnost projekti od zajedničkog interesa u iznosu 990.680,00 kn. Odnose se na osnivanje i dokapitalizaciju veletržnica ribe. Ulaganje u veletržnice ribe Ministarstvo je obavljalo i ranijih godina, te su u poslovnim knjigama koncem 2010. evidentirani udjeli u tri veletržnice ribe u iznosu 11.587.182,00 kn. U nadzornom odboru svake veletržnice jedan član je zaposlenik Ministarstva, putem kojeg se nadzire korištenje doznačenih sredstava za dokapitalizaciju. Ministarstvo treba dodatno ojačati kontrole korištenja sredstava namijenjenih dokapitalizaciji veletržnica ribe.

Ministarstvo je od 2006., zajedno s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture i Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva, sudjelovalo u financiranju modela obnove i modernizacije ribolovne flote. Poslove vezano za provedbu navedenog modela je obavljao HBOR. U razdoblju od 2006. do konca 2008., za navedene namjene Ministarstvo je doznačilo HBOR-u 69.869.225,00 kn, a u 2009. i 2010. sredstva nisu doznačavana. Neutrošena sredstva Ministarstva namijenjena za potpore u okviru navedenog modela koncem 2009. su iznosila 31.045.342,00 kn, što je 44,4% sredstava doznačenih HBOR-u za navedene namjene. Osim sredstava Ministarstva, kod HBOR-a su bila neutrošena sredstva i druga dva ministarstva koja su sudjelovala u financiranju modela. S obzirom da je financiranje bilo pri završetku, u Izvješću o obavljenoj reviziji za 2009., Državni ured za reviziju je predložio zatražiti od HBOR-a vraćanje neutrošenih sredstava u državni proračun.

Ministarstvo nije postupilo prema prijedlogu, već su neutrošena sredstva u 2010. dijelom prenamijenjena. U ožujku 2011., HBOR je sastavio izvještaj o provedbi modela financiranja ribolovne flote s podacima o iskorištenim sredstvima do konca 2010., odnosno do kraja provedbe modela. Prema izvještaju, od namjenskih sredstava primljenih od sva tri ministarstva je preostalo 64.064.667,00 kn. U okviru navedenog iznosa, na sredstva Ministarstva se odnosi 28.482.584,00 kn, namijenjena za potpore modernizaciji i izgradnji u iznosu 19.530.164,00 kn i za subvenciju kamata u iznosu 8.952.420,00 kn. Neiskorištena sredstva Ministarstva su iznosila 40,8% od doznačenih sredstava HBOR-u za navedene namjene. U 2010. Vlada RH je prihvatila prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture da se neiskorištenim sredstvima koja su bila namijenjena za potpore obnovi i modernizaciji ribolovne flote u iznosu 46.664.647,00 kn, financira uspostava ribarske infrastrukture, a sredstvima u iznosu 3.000.000,00 kn izgradnja plutajućih dokova za remontno održavanje brodova. Navedenim odlukama je od ukupno neutrošenih sredstava u iznosu 64.064.667,00 kn prenamijenjeno 49.664.647,00 kn, a 14.400.020,00 nije prenamijenjeno. Na temelju odluka Vlade RH, Ministarstvo je u studenom 2010. naložilo HBOR-u da neutrošena sredstva Ministarstva u iznosu 15.554.882,00 kn, objedini na zajednički račun sa sredstvima drugih subjekata koji sudjeluju u financiranju ribarske infrastrukture. Također je ovlastilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture za zaključivanje ugovora s HBOR-om i korisnicima sredstava, te za obavljanje drugih poslova vezano za financiranja uspostave ribarske infrastrukture. Od neiskorištenih sredstava Ministarstva na objedinjeni račun za financiranje ribarske infrastrukture je preneseno 15.554.882,00 kn, a druga neiskorištena sredstva Ministarstva u iznosu 12.927.702,00 kn, do konca 2010. nisu prenesena, te im namjena nije određena. S obzirom da je Ministarstvo isplaćivalo sredstva unaprijed, prije nego su krajnji korisnici osigurali uvjete za njihovo korištenje, sredstvima državnog proračuna nije se raspolagalo u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Državni ured za reviziju predlaže sastavljati izvješća o provedbi odluka o dodjeli potpora sa obrazloženjima i tabličnim podacima koji sadrže sve potrebne elemente za izračun i kontrolu. Također, predlaže osigurati pisani trag o obavljenoj administrativnoj kontroli dodijeljenog prava na potporu i obračunanog iznosa potpore, ovjerom osobe koja je obavila obračun, te ovjerom osobe koja je obavila kontrolu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da provođenje aktivnosti razvoj akvakulture, gospodarskog ribolova na slatkim vodama nije dobro pripremljeno, jer ni jedan projekt uzgojno selekcijskog rada u akvakulturi, čije je sufinanciranje ugovoreno u 2008., nije završen u roku. Nadalje, predlaže prije donošenja odluke o sufinanciranju projekata, sastaviti pisano obrazloženje o potrebi i opravdanosti provođenja određenih projekata. Predlaže analizirati ozbiljnost i mogućnosti potencijalnih korisnika potpore da projekte provedu, te utvrditi realnije rokove u kojima je projektne aktivnosti moguće završiti.

Državni ured za reviziju predlaže ojačati kontrole korištenja sredstava namijenjenih dokapitalizaciji veletržnica ribe.

Državni ured za reviziju nalaže raspolagati sredstvima državnog proračuna u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, te sredstva potpora doznacavati iz državnog proračuna nakon što su krajnji korisnici osigurali uvjete za njihovo korištenje, a ne unaprijed.

- Program Administracija i upravljanje

Rashodi programa su planirani u iznosu 186.626.750,00 kn, a odnose se na aktivnosti: administracija i upravljanje, informatizacija, opremanje poslovnog prostora, investicijsko održavanje poslovnog objekta i kupovina poslovne zgrade na financijski leasing. Rashodi programa su izvršeni u iznosu 170.494.377,00 kn, a vrijednosno najznačajniji u iznosu 105.198.328,00 kn se odnose na rashode za zaposlene.

U okviru programa Administracija i upravljanje su izvršeni rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu 5.670.990,00 kn, a vrijednosno najznačajniji se odnose na naknade prema ugovorima o djelu u iznosu 4.662.796,00 kn. Rashodi za naknade prema ugovorima o djelu su financirani sredstvima državnog proračuna, a u odnosu na sredstva koja su za 2010. osigurana za plaće zaposlenika (planirano za plaće 108.924.250,00 kn) iznose 4,3%. Odredbama članka 62. Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 92/05, 142/06, 77/07, 107/07 i 27/08), propisano je da rashodi za naknade izvršiteljima usluga prema zaključenim ugovorima o djelu ne smiju prelaziti 2,0% ukupnog iznosa sredstava, koji je osiguran za plaće zaposlenika u tekućoj godini za to tijelo. Izvršeni rashodi za ugovore o djelu veći su od propisanog, što nije u skladu s odredbama navedenog Zakona. Tijekom 2010. poslove na temelju ugovora o djelu u okviru programa su obavljala 73 vanjska suradnika. Najveći dio poslova se odnosio na poslove iz redovne djelatnosti Ministarstva, koji su obavljani neprekidno u razdoblju dužem od jedne godine, a ugovori su tromjesečno produljivani. Osim redovitih poslova, ugovori o djelu su zaključeni i za obavljanje jednokratnih i povremenih poslova.

U okviru programa Administracija i upravljanje izvršeni su i rashodi za naknade članovima povjerenstava u iznosu 5.575.961,00 kn, a financirani su sredstvima državnog proračuna u iznosu 4.637.383,00 kn i prihodima po posebnim propisima u iznosu 938.578,00 kn. Naknade su najvećim dijelom isplaćivane zaposlenicima za rad u povjerenstvima za izradu propisa i drugih provedbenih akata, te povjerenstvima za provođenje natječaja. Većinom su obračunavane na temelju Odluke o visini naknade za rad u povjerenstvima iz 2008., u iznosu 300,00 kn neto po članu povjerenstva za prisustvovanje sjednici. Poslovi izrade nacрта propisa i drugih provedbenih akata, kao i provođenje određenih natječaja su poslovi iz redovne djelatnosti Ministarstva, a rad povjerenstava se uglavnom obavljao za vrijeme redovnog radnog vremena. Za obavljanje navedenih poslova zaposlenici primaju plaće. Od svibnja 2011. na snazi je Odluka o visini naknade članovima povjerenstava, vijeća, savjeta, radnih skupina i drugih sličnih tijela, koju je donijela Vlada RH. Odlukom je između ostalog određeno da zaposlenici državnih tijela u čijem sastavu djeluje povjerenstvo, savjet i radna skupina, koji sudjeluju u radu tih tijela, nemaju pravo na naknadu.

Državni ured za reviziju nalaže, vezano za zaključivanje ugovora o djelu, postupati u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima. Također, nalaže vezano za isplate naknada za rad u povjerenstvima, postupati u skladu s Odlukom Vlade RH.

- Program Veterinarstvo

Program Veterinarstvo obuhvaća provedbu preventivnih mjera i mjera za rano otkrivanje, nadziranje, kontrolu i iskorjenjivanje bolesti životinja, s ciljem zaštite i unaprjeđenja zdravstvenog stanja životinja u Republici Hrvatskoj, a osobito životinja koje se koriste za proizvodnju hrane. U navedenu svrhu, prema Zakonu o veterinarstvu (Narodne novine 41/07) i drugim propisima, provodi se uzorkovanje i laboratorijske pretrage, preventivne mjere, cijepljenje, te usmrćivanje i neškodljivo uklanjanje životinja. Rashodi programa Veterinarstvo su planirani u iznosu 324.001.681,00 kn, od čega su vrijednosno najznačajnija sredstva planirana za financiranje aktivnosti zdravstvena zaštita životinja u iznosu 200.357.100,00 kn, službene kontrole veterinarske inspekcije u iznosu 48.812.500,00 kn, te zbrinjavanje i neškodljivo uništavanje u iznosu 40.500.000,00 kn.

U okviru aktivnosti službene kontrole veterinarske inspekcije, vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu 60.932.551,00 kn se odnose na zdravstvene i veterinarske usluge vezano za službene kontrole koje se provode u objektima za poslovanje s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje. Financirani su prihodima po posebnim propisima i prihodima državnog proračuna. Službene kontrole su propisane Pravilnikom o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje (Narodne novine 79/09), a provode ih ovlaštene veterinarske organizacije. Za obavljanje kontrola Ministarstvo plaća naknadu, koja je Pravilnikom utvrđena u visini 190,00 kn po satu za provedenu službenu kontrolu u objektima, te 100,00 kn po satu za pregled prije i poslije klanja životinje. Nadzor nad postupanjem prema odredbama navedenog Pravilnika provode veterinarski inspektori, koji provjeravaju računalnu aplikaciju (Veti) u kojoj je evidentirano kod kojih subjekata su kontrole obavljene, u kojem obujmu i vrijednosti. Prema navedenom Pravilniku, subjekti u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje su obvezni za provedene službene kontrole u objektima plaćati propisane pristojbe i naknade u državni proračun. Naplaćene pristojbe i naknade se evidentiraju u okviru prihoda Ministarstva po posebnim propisima, a koriste se za financiranje rashoda za službene kontrole. Sustav obračuna pristojbi i naknada za službene veterinarske kontrole koji je u primjeni, uveden je u 2009. Prihodima od pristojbi i naknada, u cijelosti je planirano financirati troškove službenih veterinarskih kontrola i nadzora. U početnom razdoblju primjene sustava u 2009. prihodi od pristojbi i naknada su bili značajno manji od rashoda za službene veterinarske kontrole, te je Ministarstvo u ožujku 2010. osnovalo povjerenstvo za izradu prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje, s ciljem smanjenja troškova i povećanja prihoda. Povjerenstvo je planiralo revidirati iznose pristojbi i naknada, te izmijeniti i druge odredbe Pravilnika, kako bi došlo do pozitivnog financijskog učinka vezano za financiranje službenih kontrola. Do obavljanja revizije, u ožujku 2011., planirane aktivnosti nisu provedene, navedeni Pravilnik nije izmijenjen. Rashodi za službene kontrole, izvršeni u 2010. u iznosu 60.932.551,00 kn, veći su za 33.200.221,00 kn od prihoda od naknada i pristojbi ostvarenih u iznosu 27.732.330,00 kn, te se prihodima moglo financirati 45,5% rashoda.

U okviru aktivnosti zbrinjavanje i neškodljivo uništavanje, vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu 37.237.224,00 kn se odnose na sakupljanje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi i životinjskih leševa, te na njihovu toplinsku preradu. Navedeni rashodi su veći za 8.093.790,00 kn ili 27,8% od rashoda izvršenih u 2009. (kada su iznosili 29.143.434,00 kn).

U okviru navedenih rashoda su evidentirani rashodi za usluge koje obavlja pravna osoba na temelju ugovora o koncesiji u iznosu 22.797.438,00 kn i rashodi za usluge sakupljanja i prijevoza životinjskih leševa koje su obavile veterinarske organizacije i higijenski servisi u iznosu 14.439.786,00 kn. Ugovor o koncesiji za obavljanje poslova sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog porijekla zaključen je s pravnom osobom u prosincu 2007. Odredbama Zakona o veterinarstvu i Pravilnika o visini naknada za sakupljanje i toplinsku preradu nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi (Narodne novine 99/08), određeni su jedinični iznosi naknade i obveznici plaćanja. Prema navedenom Pravilniku i ugovoru o koncesiji, Ministarstvo pravnoj osobi za sakupljanje i toplinsku preradu nusproizvoda životinjskog podrijetla isplaćuje dodatnu naknadu u iznosu 30,0% od propisane naknade koju plaćaju obveznici. Također, Ministarstvo plaća i naknadu za toplinsku preradu životinjskih leševa koje su sakupili i predali prijevoznici – veterinarske organizacije i higijenski servisi. Pravna osoba je, u skladu s navedenim Pravilnikom, Ministarstvu ispostavljala mjesečne račune za obavljene usluge. U siječnju 2010. je dostavila konačno izvješće o obračunu naknade za 2009., prema kojem je obračunane usluge za 2009. umanjila za 377.072,00 kn. Do razlike je došlo jer je konačnim obračunom iskazana stvarna količina utvrđena vaganjem, dok je u pojedinim mjesečnim obračunima bilo i procijenjenih količina. Do konca veljače 2011., konačni obračun za 2010. nije sastavljen, te ga je Ministarstvo zatražilo prema preporuci Državnog ureda za reviziju. Konačni obračun za 2010. je primljen u ožujku 2011., a obračunane usluge za 2010. su umanjene za 295.592,00 kn. Cjenikom veterinarskih usluga iz siječnja 2010., za toplinsku preradu je određena cijena u iznosu 0,44 kn/kg, a za usluge prijevoza uginulih ili usmrćenih životinja do sabirališta ili objekta za preradu u iznosu 1,85 kn/kg. Određeno je da Ministarstvo priznaje troškove toplinske prerade životinjskih leševa, koje su sakupili prijevoznici i predali pravnoj osobi, na temelju računa uz koji je priložena specifikacija preuzetih količina svakog pojedinog registriranog prijevoznika, a pravna osoba uz račune nije priložila navedenu specifikaciju. Također, prijevoznici uz svoje mjesečne račune nisu priložili dokumentaciju koja potvrđuje koje su količine životinjskih leševa isporučili pravnoj osobi na toplinsku preradu. Zbog nedostatne dokumentacije, nije moguće obaviti potpunu kontrolu obračunanih količina usluga prijevoznika, te usluga pravne osobe. Cjenikom koji se primjenjivao do konca 2009., bilo je određeno da se uz mjesečni račun za prijevoz životinjskih leševa prilaže zapisnik o kontroli nadležnog veterinarskog inspektora, te su za 2009. zapisnici uglavnom priloženi. Uz račune za 2010. zapisnici nisu priloženi, a navedena obveza nije određena ni cjenikom iz siječnja 2010. U okviru rashoda za prijevoz životinjskih leševa, na rashode za usluge veterinarskih organizacija se odnosi 10.497.534,00 kn, a na usluge tri higijenska servisa 3.942.252,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi u iznosu 2.634.615,00 kn se odnose na jedan obrtnički higijenski servis. Ukupni rashodi za sakupljanje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi i životinjskih leševa, te za njihovu toplinsku preradu, veći su u 2010. za 27,8% u odnosu na 2009., a kontrole obračunanih količina usluga su smanjene.

Državni ured za reviziju predlaže ubrzati aktivnosti na izradi i donošenju izmjena Pravilnika o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje, kao i druge aktivnosti s ciljem smanjenja rashoda i povećanja prihoda vezano za službene kontrole veterinarske inspekcije. Također predlaže poboljšati kontrole računa za usluge prijevoza, te za usluge sakupljanja i toplinske prerade nusproizvoda životinjskog podrijetla i životinjskih leševa, vezano za rashode aktivnosti zbrinjavanje i neškodljivo uništavanje.

4.2. *Ministarstvo je prihvatilo predložene preporuke i mišljenja vezano za rashode.*

Vezano za program Potpore u poljoprivredi i ribarstvu, Ministarstvo je navelo da je odredbama Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju propisano da se modulacija primjenjuje na svaku isplatu izravnih plaćanja, a konačni obračun i isplata po korisniku vrši se do konca lipnja iduće godine. Ministarstvo je smatralo da iz navedene odredbe ne proizlazi da se modulacija primjenjuje prilikom svake isplate izravnih plaćanja po pojedinačnom korisniku, jer je korišten izraz „na isplatu“, a ne izraz „pri isplati“ ili „prilikom isplate“. Nadalje je navelo, da prema odredbama članka 18.a navedenog Zakona, konačni obračun prava na isplatu izravnih plaćanja uz ostale prilagodbe uključuje i umanjena na osnovu modulacije na svaku isplatu, što je po razumijevanju Ministarstva učinjeno u 2011. Ministarstvo je također navelo, da ukoliko je korisniku za proizvodnu godinu isplaćeno više od iznosa utvrđenog konačnim obračunom, korisnik je razliku dužan vratiti u državni proračun. Nadalje je navelo da je određena i mogućnost da se razlika oduzme od isplata izravnih plaćanja po osnovi zahtjeva kojeg je korisnik podnio za sljedeću proizvodnu godinu, te je na taj način državni proračun zaštićen.

Ministarstvo je obrazložilo da je osnovni razlog što Agencija nije primjenjivala modulaciju u 2010., intervencijski dodatak prema Odluci Vlade RH i povećanje proračuna. Naime, Odlukom o posebnim mjerama pomoći poljoprivrednim proizvođačima u uvjetima financijske krize, koju je u ožujku 2010. donijela Vlada RH, uz druge vrste pomoći poljoprivrednim proizvođačima, određeno je da se za poljoprivrednike s više od 300 ha izvrši poravnanje njihovih prava s njihovim obvezama prema državnom proračunu koje proizlaze iz obračuna modulacije. S obzirom na navedeno, obračun umanjena isplata u 2010. za proizvodnu 2009. nije tehnički mogao biti dovršen prije prvog kvartala 2011., jer su potpore dijelom plaćene putem vaučera s odgođenim rokom dospijea u 2011. Ministarstvo je navelo da će u skladu sa Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju i preporukom Državnog ureda za reviziju, umanjene izravnih plaćanja za proizvodnu 2010. biti obavljeno u drugoj polovici 2011.

Ministarstvo je nadalje navelo da će poduzeti odgovarajuće mjere u skladu s važećim propisima kojima su regulirane poslovne aktivnosti Agencije.

Vezano za program Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu, Ministarstvo je navelo da će ubuduće prije donošenja odluke o sufinanciranju projekata sastaviti obrazloženje o potrebi i opravdanosti provođenja projekata, analizirati mogućnosti potencijalnih korisnika potpore da projekte provedu, te utvrditi realnije rokove za završetak projektnih aktivnosti. Također je obrazložilo da je tijekom provedbe projekata vezanih za uzgojno selekcijski rad u akvakulturi, pojačan sustav administrativne kontrole izvješća o tijeku provedbe projekata i kontrole na terenu za svaki pojedini projekt, te je Odlukom ministra, ribarskoj inspekciji naložen nadzor nad svakim od projekata. Povjerenstvo za praćenje projekata je odobravalo izvješća i isplate sredstava na temelju obavljene administrativne kontrole i inspekcijskih nalaza. Ministarstvo je nadalje navelo da je ugovorima o sufinanciranju projekata određeno da se isplata sredstava obavlja nakon pozitivne ocjene Povjerenstva, te se prema tome i postupalo, odnosno potpore su isplaćivane nakon udovoljavanja svih propisanih uvjeta.

Vezano za ulaganja u veletržnice ribe Ministarstvo je navelo da smatra da su sredstva doznačena veletržnicama ribe ranijih godina korištena namjenski, ali da je postojeće kontrole korištenja sredstava potrebno dodatno poboljšati.

Vežano za sredstva preostala od provedbe modela obnove i modernizacije ribolovne flote, koja se nalaze kod HBOR-a, Ministarstvo je navelo da je Vlada RH donijela dvije odluke kojima je određeno da se dio sredstava prenamjeni za sufinanciranje ribarske infrastrukture, te izgradnje i modernizacije ribarskih dokova. Navedene poslove i nadalje provodi HBOR. Također je navelo da provedba modela izgradnje i modernizacije ribolovne flote nije završena jer je u gradnji još pet plovila, za što je rezervirano 3.864.947,00 kn, a ukoliko se navedena plovila ne završe u 2011. sredstva će biti vraćena u državni proračun. Nadalje je navelo da će preostala sredstva rezervirana za subvenciju kamata, nakon konačnog završetka provedbe navedenog modela, također biti vraćena u državni proračun. Ministarstvo je obrazložilo da su sredstva prenesena HBOR-u u skladu s prihvaćenim modelom financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote, da su korištena namjenski i zaštićena instrumentima za osiguranje povrata sredstava (tri bjanko zadužnice), da je HBOR redovito dostavljao izvješća o stanju i korištenju sredstava, te zajedno s ministarstvima provjeravao namjensko korištenje.

Vežano za rashode prema ugovorima o djelu u okviru programa Administracija i upravljanje, Ministarstvo je navelo da se radi o privremenim ugovorima na kraće vrijeme, zbog nemogućnosti popunjavanja određenih radnih mjesta srednje stručne sprema koja su bitna za cjelovito funkcioniranje Ministarstva (tajnice državnih tajnika, vozači, urudžbeni zapisnik). Nadalje je obrazložilo da određeni broj vanjskih suradnika obavlja poslove na temelju ugovora o djelu koji se odnose na provođenje velikog broja natječaja vežano za raspolaganje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, zbog kratkoće rokova za njihovo provođenje. Također je navelo da je u 2011. značajno smanjen broj ugovora o djelu u odnosu na 2010. (za 20 vanjskih suradnika).

Ministarstvo je navelo da je u 2011. postupljeno u skladu s Odlukom Vlade RH iz svibnja 2011. vežano za isplate naknada za rad u povjerenstvima.

Vežano za program Veterinarstvo Ministarstvo je navelo da će ubrzati aktivnosti na izradi i donošenju izmjena i dopuna Pravilnika o visini pristojbi i naknada za službene kontrole hrane životinjskog podrijetla i hrane za životinje, te po potrebi kontinuirano poduzimati i druge aktivnosti s ciljem smanjenja rashoda i povećanja prihoda vežano za službene kontrole veterinarske inspekcije.

Nadalje je navelo da je procedurom o načinu ispostave računa u 2010. za usluge prijevoza uginulih ili usmrćenih životinja s gospodarstva do sabirališta ili objekta za preradu, propisano da račun prijevoznika u privitku mora sadržavati ispunjenu evidenciju o prijevozu uginulih ili usmrćenih životinja, specifikaciju prema vrstama i broju uginulih ili usmrćenih životinja dopremljenih u objekt za preradu, ispunjenu i od strane posjednika životinje potpisanu dokumentaciju o preuzimanju i račune o usluzi preuzimanja, te dokumentaciju objekta za preradu o vaganju preuzetih nusproizvoda. Nadalje je navelo da je istom procedurom propisano da će troškove prerade nusproizvoda životinjskog podrijetla Ministarstvo platiti društvu koje obavlja preradu na osnovi računa s priloženom specifikacijom količina preuzetih nusproizvoda za svakog pojedinog registriranog prijevoznika. Po prijemu računa od prijevoznika, Uprava za veterinarstvo povremeno provodi kontrolu obračunanih količina nusproizvoda, pravilne primjene propisane visine naknada, te provjerava jesu li prema životnim brojevima životinje evidentirane kao uginule u bazi Jedinog registra domaćih životinja. Ministarstvo je obrazložilo da se nakon kontrole primljenih računa, zbog izrazito velike količine dokumentacije u privitku, dio dokumentacije pohranjuje u Upravi za veterinarstvo, a dio koji uključuje tablice evidencija prilaže uz račun za plaćanje.

Navelo je da će poboljšati kontrole računa prijevoznika za usluge odvoza nusproizvoda (uginulih domaćih životinja) s gospodarstva do sabirališta ili objekta za preradu nusproizvoda. Žurno će dati nalog Upravi za veterinarske inspekcije za redoviti (mjesečni) nadzor i kontrolu računa koja će uključivati obvezu kontrole obračunanih količina usluga, pravilnu primjenu propisane visine naknade, te kontrolu evidentiranja uginuća u bazi Jedinstvenog registra domaćih životinja za onu vrstu životinja za koju je to moguće (Jedinstveni registar goveda). Kontrolu dokumentacije će provoditi veterinarski inspektori Ispostave veterinarske inspekcije na području koje se nalazi sjedište prijevoznika nusproizvoda, a o nadzoru će sastavljati zapisnik koji će biti sastavni dio računa koji prijevoznik ispostavlja Ministarstvu.

5. Javna nabava

- 5.1. Za 2010. je donesen plan nabave roba, radova i usluga. Procijenjena vrijednost nabave je iznosila 30.647.863,00 kn, a planirana vrijednost nabave s porezom na dodanu vrijednost je iznosila 37.696.872,00 kn. Plan nabave nije cjelovit jer nije uzeta u obzir ukupna vrijednost roba, radova i usluga koju je potrebno nabaviti tijekom godine. Izmjene plana nabave tijekom 2010. nisu donošene. U planiranu vrijednost nabave uključena je vrijednost nabave vezano za zaključivanje okvirnih sporazuma za razdoblje od 2010. do 2013., a nije uključena vrijednost nabave za koje su zaključeni godišnji ugovori o nabavi na temelju okvirnih sporazumima iz ranijih godina. Spomenuti godišnji ugovori se odnose na nabavu komunikacijskih usluga i usluga prijenosa podataka putem fiksne i mobilne telefonije, usluga tehničke potpore i održavanja informatičkih resursa, te nabavu licenci. U plan nabave također nisu uključene nabave usluga tekućeg i investicijskog održavanja vozila, održavanja opreme, čišćenja poslovnih prostora, čuvanja imovine i osoba, osiguranja imovine, te drugih roba, radova i usluga pojedinačne vrijednosti nabave manje od 70.000,00 kn, za koje postupci nabave nisu provedeni. Za nabavu usluga tiskanja obrazaca za potrebe zdravstvene zaštite životinja, usluga tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata, te nabavu uredskog materijala, planom nabave nije jasno određen predmet nabave, te je za navedene nabave doneseno više odluka o pokretanju postupaka javne nabave, prema kojima je predmet nabave dijeljen na grupe. Odredbama članka 67. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 110/07 i 125/08) propisano je da predmet nabave određuje javni naručitelj u planu nabave, te je planom nabave trebalo jasnije odrediti predmet nabave.

Prema izvješću o javnoj nabavi za 2010., prema provedenim postupcima nabave zaključen je 31 ugovor o nabavi u vrijednosti 20.582.778,00 kn. Nabava roba, radova i usluga je ugovorena prema otvorenim postupcima javne nabave u vrijednosti 16.083.722,00 kn, prema pregovaračkim postupcima bez prethodne objave u vrijednosti 3.908.706,00 kn, te prema postupcima nabave za javne usluge iz dodatka II B u vrijednosti 590.350,00 kn. Na temelju odredbi o izuzeću od primjene Zakona o javnoj nabavi, zaključen je jedan ugovor o nabavi u vrijednosti 2.274.000,00 kn. Evidentirana je nabava robe, radova i usluga pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn u iznosu 5.846.778,00 kn i jedan godišnji ugovor o nabavi, zaključen na temelju okvirnog sporazuma u vrijednosti 499.700,00 kn. Rješenjima Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave poništen je jedan postupak javne nabave i tri odluke o odabiru ponuda.

Usluge održavanja vozila su nabavljane od ovlaštenih servisera izravno putem narudžbenica u vrijednosti 326.218,00 kn, s obzirom da su navedene usluge predmet središnje javne nabave, a Ured za središnju javnu nabavu nije pravovremeno proveo postupak nabave. Usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata su nabavljene u vrijednosti 326.053,00 kn, od društva s kojim je ugovor o održavanju objekta, u kojem je smješteno više tijela državne uprave, zaključilo drugo ministarstvo izravnim ugovaranjem u ranijim godinama.

Obavljanje pojedinih usluga je ustupljeno na temelju zaključivanja ugovora o djelu u vrijednosti većoj od 70.000,00 kn, a s obzirom na vrstu i vrijednost navedenih usluga, za njihovo ustupanje je trebalo provesti postupke javne nabave propisane za usluge iz dodatka II. B Zakona o javnoj nabavi.

Pri provođenju pojedinih postupaka javne nabave odabrane su ponude u iznosima većim od procijenjenih vrijednosti nabave, navedenih u odlukama o provođenju postupaka javne nabave. Prema odredbama članka 9. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je dužan pridržavati se uvjeta javne nabave prema procijenjenim vrijednostima.

Za nabavu usluga tiskanja 1 221 vrste obrazaca za potrebe praćenja zdravstvene zaštite životinja je provedeno više postupaka javne nabave. S odabranim ponuditeljima su zaključeni osnovni ugovori za usluge tiskanja i dodaci ugovorima, prema kojima su usluge ugovorene u ukupnoj vrijednosti 5.773.848,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. U ugovorenom roku usluge su obračunane prema ugovorenim jediničnim cijenama u iznosu 6.415.299,00 kn, što je za 641.451,00 kn više od ugovorene vrijednosti. Za više obavljene usluge tiskanja obrazaca od ugovorenih, u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, trebalo je provesti propisane postupke javne nabave. U okviru navedenih usluga tiskanja obrazaca, usluge tiskanja 562 vrste obrazaca su nabavljene od društva koje ima isključivo pravo tiskanja zaštićenih obrazaca na temelju Odluke Vlade RH iz ranijih godina. Na temelju ugovora zaključenog s navedenim društvom u 2009. i dodatka ugovoru iz 2010., obrasci su nabavljeni u vrijednosti 3.941.663,00 kn, od čega u 2009. u vrijednosti 2.603.055,00 kn, a u 2010. u vrijednosti 1.338.608,00 kn. Ministarstvo nema interni akt kojim bi bilo utvrđeno koje vrste tiskanja trebaju biti zaštićene, te podliježu nabavi prema Odluci Vlade RH. U Ministarstvu nije ustrojena računalna evidencija putem koje bi se objedinjeno i pojednostavljeno pratilo izvršenje (vrijednosno i količinski) zaključenih ugovora o nabavi roba, radova i usluga.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti plan nabave roba, radova i usluga u skladu s financijskim planom, uzimajući u obzir ukupnu vrijednost roba, radova i usluga koju je potrebno nabaviti tijekom godine. Također, predlaže u slučaju izmijenjenih okolnosti vezanih za javnu nabavu, tijekom godine donijeti izmjene plana nabave u skladu sa stvarnim potrebama.

Nadalje nalaže planom nabave roba, radova i usluga jasno odrediti predmet nabave radi odabira odgovarajućeg postupka nabave, te kako bi odluka o pokretanju postupka nabave bila donesena u skladu s planom nabave.

S obzirom da je s izvršiteljem usluga održavanja drugo ministarstvo zaključilo ugovor o održavanju cijelog objekta, tako i dijela koje koristi Ministarstvo, Državni ured za reviziju predlaže sporazumom utvrditi međusobna prava i obveze s drugim ministarstvom radi praćenja izvršenja ugovorenih usluga prema vrstama, vrijednostima i rokovima izvršenja

Pri nabavi usluga iz dodatka II B nalaže se pridržavati se odredbi i načela Zakona o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba, radova i usluga obavljati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti računalne evidencije za praćenje izvršenja pojedinačnih ugovora. Također, predlaže internim aktom utvrditi koje vrste obrazaca i tiskanica trebaju biti zaštićene, odnosno na koje se trebaju primjenjivati mjere sigurnosti i samo te tiskalice nabavljati od društva koje ima isključivo pravo tiskanja zaštićenih obrazaca, a druge tiskalice nabavljati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

5.2. *Ministarstvo je prihvatilo preporuke vezano za javnu nabavu.*

Navelo je da je planom nabave realno planiralo nabavu u vrijednosti 37.696.872,00 kn, dok su ugovori o nabavi zaključeni u vrijednosti 25.316.816,94 kn s porezom na dodanu vrijednost, a do odstupanja je došlo jer su četiri odluke o odabiru i jedan postupak poništeni odlukama Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave. Navelo je da godišnji ugovori prema zaključenim okvirnim sporazumima iz ranijih godina nisu uključeni u Plan nabave za tekuću godinu, jer su oni samo financijska obaveza za tekuću godinu. Nadalje je navelo da će ubuduće tijekom godine po potrebi donositi izmjene plana nabave.

Vezano za održavanje vozila Ministarstvo je navelo da skrbi za oko 100 službenih vozila, a ukupni rashodi za tekuće održavanje, odnosno redovne i izvanredne servise, u 2010. su iznosili 326.218,00 kn. Obrazložilo je da za navedene usluge nije provedeno javno nadmetanje jer su servisi vozila obavljani kod ovlaštenih servisera za pojedine vrste vozila na teritoriju cijele Republike Hrvatske gdje se nalaze ustrojstvene jedinice Ministarstva. Postupak nabave za usluge održavanja vozila nije proveden i zbog toga što je navedeni postupak u nadležnosti Središnjeg državnog ureda za javnu nabavu koji ga u 2010. nije dovršio.

Ministarstvo je nadalje navelo da se usluge održavanja građevinskih objekata u vrijednosti 326.053,00 kn odnose na poslovne prostorije na lokacijama u Vukovarskoj i Miramarskoj ulici. Usluge uključuju servis klima uređaja, preseljenje telefonskih linija, održavanje telekomunikacijskog podsustava, održavanje i preinake električnih instalacija i tehničke prilagodbe prostora za usklađivanje potreba Ministarstva sa procesima rada. Navedene usluge je obavljalo društvo s kojim je ugovor o uslugama zaključilo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, koje skrbi o cjelokupnom poslovnom kompleksu u Vukovarskoj ulici 78, a Ministarstvo je jedan od korisnika. Navelo je da su cijene navedenih usluga usklađene s cijenama zaključenog osnovnog ugovora i tržišnim cijenama, a kako se radi o raznim vrstama usluga, kao i o nepredviđenim potrebama za uslugama, nemoguće je provesti jedinstveni postupak javne nabave. Navedeno društvo ima ugovornu obvezu i odgovornost za funkcioniranje svih tehničkih sustava na spomenutoj lokaciji za što je položilo i bankarsku garanciju.

Ministarstvo je navelo da su u dva slučaja postupaka javne nabave odabrane ponude u iznosima većim od procijenjenih vrijednosti nabave, ali je smatralo da navedene postupke nije trebalo poništiti jer su provedeni otvoreni postupci javne nabave, a za tu namjenu su bila osigurana dovoljna sredstva u proračunu.

Navelo je da je Zakonom o javnoj nabavi dozvoljeno završiti postupke ukoliko su planirana sredstva dostatna za uspješnu realizaciju nabave, te time nisu prekršene odredbe o izvršenju državnog proračuna. Za jedan od navedenih postupaka je također obrazložilo da je nabava bila uvjet vezano za zatvaranje poglavlja 13 sa EU.

Ministarstvo je obrazložilo da su usluge tiskanja 1221 vrste obrazaca nabavljane u više navrata u skladu s osiguranim proračunskim sredstvima. Navelo je da je u 2010. nabavljeno i plaćeno obrazaca u vrijednosti 2.473.636,53 kn. Prema dodatku ugovora u 2010. su plaćene obveze za usluge tiskanja u 2009. u iznosu od 768.750,00 kn. U 2010. su u državni proračun uplaćeni prihodi od prodaje obrazaca krajnjim korisnicima u iznosu 2.328.224,91 kn. Navelo je da su u 2009. obrasci nabavljeni na temelju Odluke Vlade RH, a u 2010. su zahvaljujući otvorenim postupcima nabave ostvarene uštede i to prosječno 30,0 % u odnosu na cijene iz 2009. Drugi razlog za višekratno naručivanje je izmjena izgleda i forme pojedinih obrazaca koje propisuju standardi EU, radi čega nadležne uprave Ministarstva (Uprava ribarstva, Uprava za veterinarstvo, te Uprava za poljoprivrednu i fitosanitarnu inspekciju) nisu internim aktima odredile vrstu zaštite navedenih obrazaca. Nadalje je navelo da su postupci nabave obavljani transparentno putem javnog nadmetanja u otvorenim postupcima, s obzirom da ne postoji zakonska osnova kojom bi se ti obrasci tretirali kao zaštićeni, te prema europskim normama podliježu nabavnoj kategoriji za koju su provedeni odgovarajući postupci javne nabave. Također je navelo da je pravno reguliranje usluga tiskanja navedenih obrazaca riješeno tek u travnju 2011. donošenjem Odluke Vlade RH, o ispravama i službenim obrascima čiji su sadržaj, oblik, način zaštite i obvezna primjena propisani zakonima i drugim propisima, te o dodjeljivanju usluga izrade navedenih obrazaca određenim društvima.

Ministarstvo je nadalje navelo da je u 2011. ustrojena računalna evidencija za financijsko praćenje izvršenja pojedinačnih ugovora, a za količinsko praćenje ugovora su odgovorne osobe iz pojedinih uprava Ministarstva, čija su imena navedena u svakom zaključenom ugovoru.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2010. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:

- Nalozi i preporuke koji su dani u okviru obavljene financijske revizije za 2009., a odnose se na primjenu propisa o umanjenju pojedinačnih isplata potpora u okviru izravnih plaćanja, upućivanje zahtjeva HBOR-u za povrat neutrošenih sredstava za financiranja obnove i modernizacije ribolovne flote u državni proračun, donošenje internog akta o određivanju tiskanica koje trebaju imati zaštitu, te javnu nabavu, nisu izvršeni.
- Aktivnosti na uspostavi i razvijanju sustava unutarnjih financijskih kontrola se obavljaju, a uspostavljeni sustavi unutarnjih kontrola u područjima poslovanja za koja su revizijom utvrđene manjkavosti, nisu dovoljno učinkoviti. (točka 1. Nalaza)
- Prihodi od pomoći iz inozemstva nisu realno planirani, s obzirom da su ostvareni u iznosu manjem od planiranih za 93.535.350,00 kn ili 76,2%.
Rashodi za usluge izrade studija, u okviru Nacionalnog programa prikupljanja podataka u ribarstvu, nisu planirani i evidentirani na propisanim računima računskog plana proračuna. (točka 2. Nalaza)
- U okviru programa Potpore u poljoprivredi i ribarstvu izvršeni su rashodi za subvencije vezano za aktivnost poticanje poljoprivredne proizvodnje i tržišne intervencije u iznosu 2.749.700.349,00 kn, a odnose se na izravna plaćanja u poljoprivredi, potpore ribarstvu i tržišne intervencije. Prema propisima o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, prava na izravna plaćanja, koja na razini proizvodne godine prelaze 100.000,00 kn, trebalo je umanjivati po stopi 7,0%, odnosno 8,0%, a prava iznad 2.160.000,00 kn, po dodatnoj stopi 4,0%. Navedeno nije primjenjivano na pojedinačne isplate sredstava. Konačni obračun prava na potpore za 2009. je sastavljen u 2011., a aktivnosti za povrat više isplaćenih sredstava su u tijeku.

Rashodi programa Potpore i uređenje tržišta u ribarstvu su izvršeni u iznosu 43.860.521,00 kn, od čega se na subvencije odnosi 13.583.110,00 kn. Na temelju Odluke o dodjeli novčanih sredstava za održavanje eko sustava ribnjaka, subvencije su odobrene dvadesetorici korisnika. Iz dokumentacije nije vidljivo je li provedena kontrola dodijeljenog prava na potporu i kontrola obračuna pripadajućeg iznosa potpore, a izvještaj o provedbi navedene Odluke nije sastavljen.

Ministarstvo je ranijih godina za financiranje obnove i modernizacije ribolovne flote doznačavalo sredstva HBOR-u, od kojih do konca 2010. nije utrošeno 28.482.584,00 kn. S obzirom da su sredstva isplaćena unaprijed, te da još nisu u cijelosti utrošena, sredstvima državnog proračuna se nije raspolagalo u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Rashodi programa Administracija i upravljanje su izvršeni u iznosu 170.494.377,00 kn. U okviru navedenog programa su izvršeni rashodi za naknade prema ugovorima o djelu, financirani sredstvima državnog proračuna, u iznosu 4.662.796,00 kn. Navedeni rashodi iznose 4,3% u odnosu na sredstva osigurana za plaće zaposlenika, a odredbama Zakona o državnim službenicima je propisano da ne smiju prelaziti 2,0%.

U okviru programa Administracija i upravljanje izvršeni su i rashodi za naknade članovima povjerenstava u iznosu 5.575.961,00 kn, od čega je 4.637.383,00 kn financirano sredstvima državnog proračuna, a 938.578,00 kn prihodima po posebnim propisima. Naknade su najvećim dijelom isplaćivane zaposlenicima za rad u povjerenstvima koji se obavljao za vrijeme redovnog radnog vremena, a odnosio se na poslove redovne djelatnosti, za koje zaposlenici primaju plaću.

Rashodi programa Veterinarstvo su planirani u iznosu 324.001.681,00 kn. U okviru aktivnosti službene kontrole veterinarske inspekcije su izvršeni rashodi za službene kontrole u objektima za poslovanje s hranom životinjskog podrijetla i hranom za životinje u iznosu 60.932.551,00 kn. Ministarstvo naplaćuje pristojbe kojima je planirano financirati navedene rashode. Prihodi od pristojbi su u 2009. bili značajno manji od navedenih rashoda, te je u ožujku 2010. osnovano povjerenstvo za izradu prijedloga izmjena propisa s ciljem smanjenja rashoda i povećanja prihoda. Aktivnosti koje je povjerenstvo planiralo nisu provedene, a rashodi za navedene namjene su u 2010. bili veći od prihoda za 33.200.221,00 kn.

U okviru aktivnosti zbrinjavanje i neškodljivo uništavanje su izvršeni rashodi za sakupljanje nusproizvoda životinjskog podrijetla i životinjskih leševa, te za njihovu toplinsku preradu u iznosu 37.237.224,00 kn. Na rashode za usluge koje obavlja pravna osoba na temelju ugovora o koncesiji odnosi se 22.797.438,00 kn, a za usluge sakupljanja i prijevoza životinjskih leševa koje su obavile veterinarske organizacije i higijenski servisi 14.439.786,00 kn. Kontrole obračunanih količina usluga su u odnosu na 2009. smanjene, a rashodi su veći za 8.093.790,00 kn ili 27,8%. (točka 4. Nalaza)

- Za 2010. je donesen plan nabave roba, radova i usluga, a planirana vrijednost nabave je iznosila 30.647.863,00 kn. Plan nabave nije cjelovit, jer u plan nisu uključene vrijednosti nabave prema godišnjim ugovorima zaključenim na temelju okvirnih sporazuma iz ranijih godina, te nabave pojedinačne vrijednosti manje od 70.000,00 kn. Planom nabave nije jasno određen predmet nabave za usluge tiskanja obrazaca, tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata, te nabavu uredskog materijala, pa je za navedene nabave doneseno više odluka o pokretanju postupaka nabave, kojima je predmet nabave dijeljen na grupe. Prema izvješću o javnoj nabavi za 2010., proveden je 31 postupak nabave. Rješenjima Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave poništen je jedan postupak javne nabave i tri odluke o odabiru ponuditelja.

Prema provedenim pojedinim postupcima nabave, odabrane su ponude s iznosima većim od procijenjenih vrijednosti nabave uz obrazloženje da su financijskim planom planirana dostatna sredstva za navedene nabave.

Usluge tiskanja obrazaca obavljane su na temelju više ugovora zaključenih u vrijednosti 5.773.848,00 kn, a obračunane su u većem iznosu od ugovorene vrijednosti za 641.451,00 kn. Ministarstvo nije ustrojilo računalnu evidenciju putem koje bi se objedinjeno i pojednostavljeno pratilo izvršenje zaključenih ugovora o nabavi. (točka 5. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove u području poljoprivrede, ribarstva, ruralnog razvoja, gospodarenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, poljoprivredne politike, tržišnih i strukturnih potpora u poljoprivredi, prehrambene i duhanske industrije, te veterinarstva. Koordinira i usklađuje hrvatsku poljoprivrednu politiku i politiku ruralnog razvoja s odgovarajućim politikama EU, provodi projekte iz predpristupnih programa EU i drugih oblika međunarodne pomoći, te obavlja i druge poslove iz nadležnosti. Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su prihodi iz državnog proračuna, prihodi po posebnim propisima, prihodi od pomoći iz programa EU i inozemnih darovnica, te drugi izvori. Koncem 2010. Ministarstvo je imalo 777 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ministarstva od 8. srpnja 2009. je Petar Čobanković.

Prihodi su ostvareni u iznosu 4.201.076.601,00 kn, rashodi i izdaci su izvršeni u iznosu 3.877.088.168,00 kn, te višak prihoda za 2010. iznosi 323.988.433,00 kn. Viškom prihoda je pokriven manjak prihoda ostvaren prethodne godine. Vrijednosno najznačajniji su prihodi iz državnog proračuna koji su ostvareni u iznosu 4.124.400.016,00 kn i čine 98,2% ukupnih prihoda. U okviru drugih prihoda vrijednosno značajniji se odnose na prihode po posebnim propisima u iznosu 47.050.161,00 i od pomoći iz inozemstva u iznosu 29.183.165,00 kn. Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci se odnose na subvencije u iznosu 3.235.847.608,00 kn, koje u ukupnim rashodima i izdacima sudjeluju s 83,4%. Rashodi za subvencije su manji u odnosu na 2009. za 610.170.514,00 kn ili 15,9%. U okviru drugih rashoda, vrijednosno značajniji se odnose na materijalne rashode u iznosu 406.346.910,00 kn, te rashode za tekuće i kapitalne donacije, te kapitalne pomoći u iznosu 99.578.102,00 kn. Obveze su koncem 2009. iznosile 88.322.073,00 kn, a u odnosu na 2009. su manje za 355.390.810,00 kn, jer su u cijelosti podmirene obveze za subvencije prenesene iz 2009. Potraživanja su koncem 2010. iznosila 171.692.136,00 kn, a u odnosu na 2009. su veća za 8.902.628,00 kn. Vrijednosno najznačajnija potraživanja u iznosu 119.509.461,00 kn se odnose na kamate za dane zajmove.

Prema izvješću o javnoj nabavi za 2010., nakon provedenih postupaka nabave zaključen je 31 ugovor o nabavi u vrijednosti 20.582.778,00 kn. Nabava roba, radova i usluga je ugovorena prema otvorenim postupcima javne nabave u vrijednosti 16.083.722,00 kn, pregovaračkim postupcima bez prethodne objave u vrijednosti 3.908.706,00 kn, te prema postupcima nabave za javne usluge iz dodatka II B u vrijednosti 590.350,00 kn. Na temelju odredbi o izuzeću od primjene Zakona o javnoj nabavi, zaključen je jedan ugovor o nabavi u vrijednosti 2.274.000,00 kn. Evidentirana je nabava roba, radova i usluga pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn u iznosu 5.846.778,00 kn i jedan godišnji ugovor o nabavi zaključen na temelju okvirnog sporazuma, u vrijednosti 499.700,00 kn.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na nepostupanje prema nalogima i preporukama danim u prethodnoj reviziji, planiranje, rashode i javnu nabavu, dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih financijskih kontrola, te su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja.